

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po njem, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljalne naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od petersborske pete vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Nekaj v premišljevanje!

Naši Nemci so si sedaj, ko smo imeli zopet demonstracije v Ljubljani, prisvojili pozo mučenika, kateri polni ves svet s svojim jokanjem. Če jim to mučeništvo ugaja, je prav; mi tem mučeništvu privoščimo še celo nekaj mark, katere jim padejo v žep pri eskomptiranju mučeniškega njihovega jokanja!

Da pri tem niti iz dalje ne mislijo, da bi malo izprašali svojo vest, o tem se ne čudimo, ker pri mučeniških sploh ni navada, da bi se trkali na prsi ter priznavali: mea maxima culpa!

In vendar se nam vidi, da je sedaj, ko so se valovi javnega razburjenja že precej poglobili in ko je dolžnost vseh zmernih elementov, h katerim se tudi mi prištevamo, da zavzame delujoče na to, da se valovi popolnoma poležejo, napočil čas, da vsaj mi izprašamo vest naših Nemcev ter tako dokažemo, da ni vse belo na ti vesti, kakor lažejo nemški listi!

Bojkot je na dnevnem redu, bojkot, ki je sam na sebi nekaj nečloveškega, ki naravnost zanikuje tisti polnosti stavek, ki bi moral imeti veljavo povsod med olikanim človeštvom ter se glasi: homo sum!

Sedaj pa vprašajmo, kdo je pravzaprav prišel z bojkotom?

»Südmark« je društvo, katerega glavni namen je: Slovencev nad glavno zapaliti rojstno kočjo. Kjer so Nemci med Slovenci v taki neskončni manjšini, kakor so v Ljubljani, bi trezen in resen Nemec ne snoval podružnice takega društva, ker bi s tem udaril v obraz tisti ogromni večini, s katero ga vežejo življenske vezi, od katere naravnost živi.

Pa smo je prenesli tako podružnico, ker smo menili, da se je rodila edinole v razgreditih možganih prečistite gospe Line Kreuter-Galletove.

Ali »Südmark« je v svoji puhli nemški ošabnost storila korake, s katerim so hoteli ubiti Slovence, s katerimi pa so morali prej ali slej ubiti svoje nemške sorojake. Ubili bi jih bili, če bi tudi zadnje demonstracije ne bile izbuknile! To prismojeno društvo izvele je meč, ki pa je bil pretežak za šibke roke, tako da je padel na glavo tistemu, ki ga je iz nožnice potegnil. Če so ljubljanski Nemci še vstanu kaj misliti, morajo pač pripoznati, da je bila tista objava »Südmarke«, s katero so priporočali celo vrsto svojih trgovcev, velikanska bedarija, katero more zagovarjati morda gospa Kreuterjeva, katero pa so morali pametni politiki v nemških vrstah iz srec obžalovati.

»Südmark« je torej upeljala bojkot slovenskih trgovcev, in sedaj nam povejte, čemu bi Slovencev v zlo šteli, če pobija bojkot z bojkotom?

Stvar je pač taka: ko je enkrat »Südmark« izdala svojo listo, potem Slovencev bojkot ni mogel izostati!

Sedaj pa pristopimo h »Kranjski hranilnici«. Ta javka; ž njjo pa toči debele solze naš bavorca?

Pa ravno klika, ki tišči »Kranjsko hranilnico« v pesteh, bi si morala v sedanjih dneh najprej in prav kozenito svojo kosmato vest izprašati!

Ta klika je veliko grešila ter je postala prava kalamiteta za kranjsko nemštvo!

Kakor je postopala, tako bi bila smela postopati le tedaj, če bi imela samo nemške vložnike. V resnici pa ima v najpretežnejši večini zgolj slovenske vložnike, tako da je nemška »Kranjska hranilnica« de facto slovenski denarni zavod. Vzlic temu pa se je vodstvo tega zavoda zmiraj tako obnašalo, kakor da je hotelo svoje slovenske vložnike od krvi mučiti ter jih do paroksizma razdražiti.

Ko so zamrle tiste stare relikvije, katere so v upravi zastopale

slovensko narodnost, poklicali so se na njihovo mesto najsrdečiji Nemci, tako, da dandanes ni skoraj nemškega analfabeta v Ljubljani, ki bi ne sedel v odboru »Kranjske hranilnice«. Ne pravičnost, temveč tudi le polovičarska pamet bi bila morala kliko do tega privedi, da bi bila nekaj mest v upravi prisodila tudi Slovincem!

Ko so se bili krvavi boji radi dvojezičnih napisov ljubljanskih, je podpisani opozoril pokojnega dr. Schafferja, da bi v interesu dobrega izgleda bilo amestno, če bi tudi »Kranjska hranilnica« imela dvojezični napis. Dr. Schaffer se je brez uspešno trdil ter odkritosrečno priznal: s tem pri kliku prodreti ne morem! In tisti Nemci, ki še danes tako milo tarnajo o potrebi dvojezičnih napisov v Ljubljani, imajo še danes samo nemški napis na svoji hranilnici!

In tisto razdeljevanje podpor! Kjer je dobil Nemec tisočake, pripadel je Slovincu bori groš. Vse kar je bilo političnega v Nemcih, dobivalo je pri »Kranjski hranilnici« najzadnejšo pomoč, ta hranilnica je bila politična skupina kat eksohen, brez katerega bi kranjsko nemštvo že zdavno bilo poginilo, kakor pogine ptica brez vode v kletki. Z eno besedo, omenjena klika pri »Kranjski hranilnici« se je neprestano obnašala, kakor bi ji bilo na srečo prisiliti obe slovenski stranki, da pri narodu delujejo na to, da vzame vse svoje vloge iz zavoda, katerega vodstvo se je odlikovalo z največjo mržnjo proti vsemu, kar je slovenskega! In to bi morali gospodje vendar vedeti, — kaj bomo resnico pačili! — to gospodje prav dobro vedo, če sti obe slovenski stranki edini, nima Kranjska hranilnica v teku šestih mesecev niti najmanjše slovenske vloge!

Ali vzlic temu je klika, kakor pijan ponočnjak razuzdano plesala na vulkanu. Oslarija za oslarijo se je rodila v teh zmehdenih in neumno ošabnih glavah! In kar je najzlastnejše, klika je ostala tudi v današnjih dneh kakor je bila prej! Nasprotno, polastilo se je je neko beserkstvo, kateremu se je vdala, kakor divji derviš svojemu plesu!

Sedaj, ko se je po demonstracijah izkazalo, da je trdnjava kranjskih Nemcev podobna šibki hišici iz kart, je »Kranjska hranilnica« odpovedala kredit stopenetdesetim slovenskim trgovcem. Ali so gospodje pri tem kaj mislili, oziroma, ali so mislili le od strani na interes majajočega se svojega zavoda? Prav nič! Tudi tu imamo opraviti z navadno bedarijo nemške hranilnične klike. Potrebujemo miru, kakor trava rose, ali iz svojega kaftana so vrgli vojno kocko, kakor bi hoteli imeti vojsko s celim slovenskim narodom! In to sedaj, ko še vedno žive od slovenskih vlog! Tako pamet naj ume kak Joh. Mathian, a noben trezen človek pa se ne bo hotel sprijazniti s to pametjo, s kojo je hotela »Kranjska hranilnica« v konkurz poslati mnogo slovenskih trgovcev, in to v časih, ko jo od vseh strani obdaja plamen in poguba!

Kaj naj store taki budalosti nasproti tisti, ki bi radi spregovorili pri tem obnem viharju kako pomirjevalno besedo? Ali jim ni »Kranjska hranilnica« sama započatila z žarečim voskom miroljubna usta?

In kje je bil baron Schwarz? Vse vidi, vse se mu zdi potrebno, samo to se mu ne vidi potrebno, da bi kliku pri »Kranjski hranilnici« vbil nekaj pameti v glavo! Ali pa da bi jo do tega privedel, da bi pričela o tem poglavju vsaj malo — premisljati?

Ze to bi bil korak k boljšemu! Pa ga skoraj ne pričakujemo!

Dr. I. T.

Železnica v Belokrajino.

V soboto je komisija za revizijo trase od Novega mesta preko Gorjancev čez Metliko, odnosno čez Črnomelj do hrvaške meje, kakor se nam poroča z Dolenjskega, dokončala svoje delo. Uradovanje komisije je trajalo malone ves teden, in sicer za tegadelj, ker se je morala komisija podati v kraje, v katerih je nameravana železnica, zakaj pečati se je bilo z vprašanji največje važnosti. Po načrtu, izdelanem od vladnih inženirjev, je nameravana proga, ki mora preko Gorjancev, na ta način, da se izvede čez prelaz na Semenici, in sicer v višini nad 450 m. Od imenovanega prelaza dalje sta se izdelali dve alternativni, in sicer ena mimo Osojnika in Lakvič neposredno do Metlike in deželne meje (od Metlike do Črnomlja v tem primeru lokalna proga okoli 16 km dolga), druga pa od prelaza v južni smeri preko Rodin do Griča čez Črnomelj in Metliko do deželne meje. Glede druge alternative, kateri se je dalo silno čudno zverženo smer, je za vsakega človeka takoj ko pogleda načrte, jasno, da se v odločitih krogih na njeno graditev od početka ni resno mislilo. Projektirana je tako, da bi bila za svetovno železnico predolga brez potrebe. O uspehu izvršene komisije smo mogli le toliko poizvedeti, da je vsled podanih izjav interesentov jako omajana podlaga vlad. projekta. In v resnici je nepotrebno siliti na vrh Gorjanca, ko je mogoče z napravo tunela skrajšati progo in jo izpeljati tako, da bode ustrezala zahtevam proge svetovnega prometa in pa tudi gospodarskim potrebam novomeškega okraja in Belokrajine. Zoper predložene načrte vladnih inženirjev govorijo gospodarski, prometni in pa tehnični razlogi. V novomeškem okraju so glede te železnice posebne potrebe, ki so za nas jako važne, pa zvečine le bolj lokalnega značaja; dočim gre glede vprašanja, kako se izpelje proga od Semiča dalje, prebivalcem v Beli krajini za interese največje važnosti. Odločitev ima železniško ministristvo in upamo, da bode stvar temeljito premislilo in se tudi oziralo na tehtne razloge, ki so se navedli. To je prav nujno potrebno, zakaj po naših krajih se govore že dolgo časa različne stvari glede te železnice. Ključ, ki odpira pot do posajnitve, mora biti spravljen pri visoki gospodi. Postopanje pri projektiranju proge, predloženi načrti glede proge, dajo misliti na posebne ozirom: kot posebnost svoje vrste naj vam se omenim, da mora imeti vlada svoje namene, zakaj zgodilo se je na veliko začudenje posebno Nemcev, da načelnik komisije zadnji dan ni dovolil prisostvovati članom komisije pri sestavi zadnjega zapisnika, celo glavarju ne, da si je pri njegovem uradu vršila komisija.

Kriza v ministristvu.

Dunaj, 2. novembra. Ministrski predsednik baron Beck je konferiral danes z voditelji nemških strank in z ministri Gessmannom, Derschattom, Fiedlerjem in Praškom. Na meročajnem mestu si prizadevajo, da bi se delna kriza, ki je nastala vsled demisijske obeh čeških ministrov, čim prej rešila. Baron Beck si bo najprej prizadeval, sestaviti novo ministristvo na podlagi dosedanje koalicije. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da se preosnuje ministristvo že prve dni prihodnjega tedna. Nemški svobodomiseleci, krščanski socialisti in Čehi zahtevajo vsak po tri portfelje zase. Kakor stoji stvari sedaj, bo sprememba sledeča: minister dr. Gessmann odstopi, ker se hoče kot neodvisni politik posvetiti organizaciji svoje stranke, nadaljne spremembe

se izvrše v poljedelskem ministristvu in glede čeških in nemških ministristrov-rojakov. Poljedelski minister dr. Eben och pride v poštev kot kandidat za predsednika državnega zbora, a dosedanjí predsednik dr. Weiskirchner stopi v novo ministristvo. — V političnih krogih so uverjeni, da si na meročajnem mestu vedno bolj prizadevajo, da bi spravili v preosnovano ministristvo tudi člane gosposke zbornice.

Deželnozborske volitve v Dalmaciji.

Zader, 2. novembra. Končni izid dalmatinskih volitev je sledeči: Izmed 41 poslanev je 17 Hrvatov, 7 samostalne organizacije hrvaške stranke, 7 Srbov in 6 italijanskih avtonomistov.

Nepremišljena izjava nemškega cesarja.

Berolin, 2. novembra. V diplomatskih krogih vedo, da je cesar Viljem izrekel usodno kritiko nad angleško - nemškimi razmerami na pram angleškemu trgovskemu ministru Stuartu, ki je cesarjeve besede priobčil šele na izrečno željo cesarja Viljema.

V političnih krogih smatrajo položaj za zelo resen. Kancelar knez Bülow je s skriv cesarjeve netaktnosti v toliko, ker je dobil doposlan koncept cesarjevega govora, a ga ni prečital. Cesar je hotel celo zadevobrž poravnati, toda segla je že pregloboko v notranjo in zunanjo politiko. Knez Bülow še počaka na državni zbor, ker se zanaša, da se bodo glavne stranke postavile na njegovo stran. Ako se to ne zgodi, izbruhne takoj kriza. Državni kancelar postane ali general Mackensen ali pa carigradski poslanik baron Marschall.

London, 2. novembra. V parlamentu je interpeliral poslanec Redmond vojnega ministra, ali je lord Roberts res končal vojno z Buri po načrtu, ki mu ga je poslal nemški cesar, kakor je cesar namignil v svojem govoru. Minister je odgovoril, da mu tako pisanje ni znano ter ga ni nikjer v arhivu. Interpelant je končno vprašal vojnega ministra, ali bi ne hotel nasvetovati ministrskemu predsedniku z ozirom na najnovjšo afero, da ponudi nemškemu cesarju sedež v angleškem parlamentu. (Splošna veselost).

Dogodki na Balkanu.

Priprave za evropejsko konferenco.

Petrograd, 2. novembra. Minister Izvoljski je izročil avstro-ogrskemu poslaniku grofu Berchtoldu za njegovo vlado posebno noto, ki obsega ruski konferenčni predlog in program za konferenco. Danes je razen tega sprejel car Berchtolda v avdienci. To je prva avdienca po aneksiji Bosne in Hercegovine.

Dunaj, 2. novembra. Ruska nota o konferenčnem predlogu se je že avizirala na meročajnem mestu. V ruskem programu je tudi razprava o Bosni in Hercegovini. Sedaj se začne pogajanja med Dunajem in Petrogradom. Avstro-Ogrska vztraja na svojem stališču, ki ga je minister Aehrenthal že svoječasnno sporočil ruski vladi. V Berlinu so Izvoljskemu jasno povedali, da Nemčija ne pritrdi nobenemu predlogu, ki bi ne bil ljub Avstro-Ogrski.

Berolin, 2. novembra. Poloficijozni nemški listi poročajo, da bo Rusija nalašč sestavila za konferenco tak program, ki ga Avstro-Ogrska ne bo mogla sprejeti.

Petrograd, 2. novembra. Minister Izvoljski je naznanil predsedniku dume Homjakovu in voditeljem strank v dumi, da Rusija ne prizna aneksije Bosne in Hercegovine,

ne, a vsled tega se tudi mednarodna konferenca ne bo vršila.

Položaj v Sandžaku.

Sarajevo, 2. oktobra. Odkar je avstrijsko vojaštvo zapustilo sandžak Novi pazar, se je položaj tam zelo poslabšal. Na mejah se že pojavljajo srbske čete. Turške posadke se še vedno niso pomnožile, da si je poveljnik nujno zahteval pri vojnem ministristvu vojaško pomoč.

V Srbiji se pripravljajo na vojno.

Belgrad, 2. novembra. Priprave za vojno so se znova oživele. Prostovoljci se neumorno vežbajo. Tudi člane telovadnih društev (»Dusan Silni«) vežbajo častniki v streljanju in borenju. Ustanovila se je celo ženska legija, katere članice se vadijo streljati in sabljati. Zbor belgrajskih prostovoljcev je izdal zopet oklic, v katerem napoveduje, da bode že v nekaterih dneh odmeval vojni krik. Posebno navdušenje je nastalo, ko se je izvedelo, da so prispeli na Turško srbski topovi, ki jih je bila Avstrija zadržala. Prišlo je tudi 52 vagonov brzostrelnih topov od francoske tvrdke Schneider.

Vest o odstopu srbskega kralja neresnična.

»Neue Freie Presse« izjavlja po došlih ji informacijah, da so vesti o odstopu kralja Petra neutemeljena.

Premestitev srbske prestolnice.

Belgrad, 2. novembra. Vedno glasneje se zahteva, naj se vlada premesti iz Belgrada, ker ne more biti sedež kralja, vlade, narodne banke in drugih večih denarnih zavodov na deželni meji, kjer preti nevarnost preko Save.

Sloga med Črnogorci in Srbi.

Belgrad, 2. novembra. Včeraj se je igrala drama »Balkanska carica«, ki jo je spisal črnogorski knez Nikola. Tem povodom je brzojavil naučni minister Nikolić knezu Nikoli. Knez je odgovoril, da zaupa zmagi srbske ideje. Najboljše jamstvo za njegove nade je bratska sloga med Srbi in Črnogorci, ki se je pokazala posebno s pristranim sprejemom brigadirja Vukotića v Belgradu.

Bolgarsko - turška pogajanja.

Carigrad, 2. novembra. Ministrski svet je razpravljajl včeraj o pogajanjih z Bolgarijo. Bolgarski trgovinski minister Lipapčev je izjavil, da je prišel v Carigrad s pooblastili, da se sklne prijateljska zveza s Turčijo. Turški minister notranjih del je predložil bolgarskima delegatoma Dimitrovu in Stojanoviću sestavljene račune, iz katerih je razvidno, da ceni Turčija bolgarski dolg na 21 milijonov.

Pašićeva izjava.

Petrograd, 2. novembra. Bivši srbski ministrski predsednik Pašić, ki je spremljal prestolonaslednika v Petrograd, je izjavil, da bo napravilo v Srbiji in Črni gori moralčno zadoščenje, ako Rusija ne prizna aneksije Bosne in Hercegovine. Ako se aneksija zakonito ne prizna, bo Avstro-Ogrska izolirana in prisiljena h koncesijam.

Dopisi.

Iz Starega trga pri Ložu. Naš dolgoletni učitelj gospod Anton Semč je imenovan za c. kr. vadničnega učitelja v Trstu. V četrtek smo se zbrali k njegovi odhodnici vsi tovariši, znanci in prijatelji, da mu še enkrat pred odhodom v Trst sežemo prijateljske v roke. Radi smo se odzvali povabilu; prišli smo brez razlike stanov vsi, ki smo ga radi imeli. In on je to našo ljubezen tudi v polni meri zaslužil tokom svojega tukajšnjega petletnega bivanja. On zapušča v naši dolini le najlepše spomine

o sebi. Menda ga ni človeka, ki ni in ne bo rekel škoda ga je, žal mi je po njem. On ni bil samo dober, vreden učitelj, ampak tudi vrl družabnik, izvrsten govornik. Deloval je rad in povsod, tudi v društvenem življenju kot diletant, pevec in godbenik. Bridko bomo pogrešali letos ono tropešno učiteljsko deteljico, katere nam je v lanskim zimskim priredila toliko lepih, zabavnih ur in večerov. Kakor nam je težka izguba, tako čestitamo tržaškim Slovincem, da dobe v gosp. Semétu tako izvrstnega učitelja, tako vsestransko delavnega moža. Želeč g. Semétu v njegovi novi službi mnogo sreče in radovoljnosti, prosimo ga, naj nas ohrani v dobrem spominu, kakor ga bomo tudi mi v najboljšem spominu ohranili. Iz dna srca zakličemo mu prisrčni: Z Bogom! — Prijatelji-domačini ložke doline.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. novembra.

— »Slovenski Narod« v ruski dumi. Iz Petrograda nam pišejo: V prvi seji gosudarstvene dume se je vsled aneksije Bosne in Hercegovine med poslanci mnogo razpravljalo tudi o avstrijskem vprašanju. Poslanci so predvsem razmotrivali o tem, če ni vsled aneksije Bosne nastal tak položaj, da je nevarnost, da bi bila Rusija primorana v interesu slovenske stvari zagrabiti za orožje. Pretežna večina poslancev je naglašala, da ta možnost ni izključena. Nato se je v kuloarjih dume razvnel pogovor tudi o položaju Slovanov v Avstriji. Nekaj poslancev je zastopalo mnenje, da uživajo avstrijski Slovani relativno mnogo svobode, dočim so drugi dokazovali, da ta navidezna svoboda ni vredna piškavega oreha. Zlasti so naglašali poslanci-žurnalisti, da uživajo slovenski časopisi v Avstriji skoro najpopolnejšo tiskovno svobodo. Tej trditvi je z vso vneto oporekal poslanec grof Vladimir Bobrinski, dokazujoč, da so slovenski listi v Avstriji čisto na slabšem, kakor rusko časopisje takrat, ko je bila v veljavi še najstrožja birokratska cenzura. V dokaz svoje trditve je vzel iz žepa »Slovenski Narod« z dne 22. oktobra ter ga pokazal strmečim svojim tovarišem. Poslanci se niso mogli dovolj načuditi, ker kaj takega še niso videli, dasi so bili na Ruskem začasa absolutizma na marsikaj navajeni. Skoro dve strani prazne, na njih. pa mesto teksta z debelimi črkami natisneno »Konfiskovano«, poslanci so kar strmeli in dotična številka »Slovenskega Naroda« je šla od rok do rok, grof Bobrinski pa je moral poslancem pojasnjevati razmere, v katerih žive Slovenci. Pri tem se je Bobrinski dotaknil tudi rimanjenskega vprašanja, kar je v ruskih poslanskih krogih vzbudilo kolosalno zanimanje. Razglednice s slikami civilne poroke in civilnega pogreba v Rimanjnih, ki jih je kazal grof Bobrinski, so zopet šle od rok do rok. — To se je zgodilo v kuloarjih Tavriške palače v Petrogradu pred prvo sejo gosudarstvene dume v tekočem zasedanju.

— O Slovincih je napisal v agrarnem glasilu »Venkov« češki agrarni poslanec Kotlař, ki se je dlje časa mudil v slovenskih pokrajinah, dolgo razpravo, v kateri natančno opisuje razmere na Slovenskem. Na koncu te razprave pa pravi: »Mnogo dela, mnogo truda čaka sineve slovenskega naroda, ali delo je hvaležno, ker kronano mora biti z dobrimi uspehi. Potreba je samo stalnega organiziranega dela in predavanj, posebno na gospodarskem in kulturnem polju in zmaganih kakor ne more izostati. Skušnje na Moravskem to najlepše dokazujejo, a ni bilo tam take ugodnosti, kakor je na Južno Štajerskem, kjer so nemška mesta samo oaze v popolnoma slovenskem ozemlju. Pošiljanje nemških uradnikov tudi ne bode vedno mogoče, ako se bodo Slovenci z vso silo uprli. Z energičnim delom mora biti terorizem nemstva zlomljen. Ako se more v Ptuju združiti štiri tisoč Nemcev, zamorejo tudi Slovenci tam narasti na 2000—3000 oseb, da se posvetujejo o svojih stvareh. Štajerski Nemci hočejo imeti boj, a vi bratje Slovenci, sprejmite ga, zmaga ne izostane, ako boste vzdržali!« Tako sodi češki poslanec o naših razmerah in gotovo ima popolnoma prav. A Slovenci — ???

— Pri kočevskem sodišču se je v soboto, dne 31. m. n. vršila obravnava zasebnih obtožiteljev Matije Kovacića, Jakoba Kraja in Josipa Turka, posestnikov Slovencev iz županije Livold; proti Francetu Klunju, tamšnjemu zagrizenemu nemškemu županu, radi žaljenja časti. Župan ima gostilno in je omenjene goste Slovence ven vrgel ter jih psoval. Bil je radi enakega prestopka tudi že predkaznovan. Zastopnik zasebnih obtožiteljev (dr. Azman, pisarna dr. Tavčarja), pa ni zahteval stroge kazni, poudarjajoč, da naj se kot olajševalno upošteva razburje-

nje vsled političnega nasprotstva. Sodnik (c. kr. pristav Meditz) je nato obsodil obtožena na 30 K globe eventuelno 3 dni zapora. Op. ured.: V Ljubljani še nismo doživeli, da bi se upoštevalo razburjenje vsled političnega nasprotstva!

— Tako ne gre več. K uvodnemu članku z dne 31. m. n. št. 255 nam prejšnji finančni ravnatelj g. dvorni svetnik Lubeč pojasnjuje, da davčni nadzornik Grabner ni prišel po njegovi krivdi v štatutarni konceptni fin. uradnikov na Kranjskem. Grabner je bil že definitivno davčni nadzornik in konceptni uradnik, preden je Lubeč na Kranjsko prišel. Da se Grabnerja ni moglo zopet poriniti nazaj k davkarjem, tudi ni krivda Lubečeva. Resnica pa je, da bi Grabner še danes sedel na mestu davčnega referenta v Kranju, ko bi ga Lubeč proti njegovi volji in proti želji deželnega predsednika ne bi prestavil v Logatec. Lubeč nasproti, to je dobro znano vsem višjim finančnim uradnikom na Kranjskem, tudi prejšnji deželni predsednik baron Hein ni ničesar opravil ter se slednja leta niti ni več brigal za zadeve finančnih uradnikov. To pa stoji: Če finančni ravnatelj Kliment ne privoli, da Grabner v Ljubljano pride, ga vam živa duša (in tudi Schwarz ne —) ne more tja vsiliti.

— Naslednik prof. Jagića. »Čas« prinaša z Dunaja tole tole brzojavko: »Z upokojenjem dvornega svetnika Jagića je bila spraznjena stolica slavistike na dunajskem vseučilišču. Od davnih časov so bili na tem mestu samo Slovani: Kepitar, Miklošič, Jagić. Vseučiliška komisija je stavila predlog za imenovanje tako, da je na prvo mesto postavila dr. Bernekerja, na drugo mesto pa dr. Murka in dr. Rešetarja, na tretjem mestu dr. Vondrčka. Ta predlog je bil pa na vseučilišču vrnjen gotovo ne brez vednosti in brez vpliva Jagićevega Vseučilišča je na to predložilo dr. Bernekerja unio loco. Dr. Berneker, profesor na nemški univerzi v Pragi, je samo slovničar, kar pomeni, da ne bo čital o slovenskih slovstvih. Leskien, profesor na vseučilišču v Lipskem (na Nemškem), Bernekerjev učitelj, se je izrekel, ko so ga vprašali, baš za Bernekerja in Rešetarja in proti Vondrčku in proti Murku.« — K temu pripominja »Domovina«: Radovedni smo, ali ostane dunajsko vseučilišče brez profesorja za slovenske literature, ali se bode pa stara stolica slavistike razdelila v dve: v stolicu za slovensko jezikoslovje in v stolicu za slovenske literature. Vsekako pomeni to imenovanje za nas izgubo. To mesto je bilo že od nekdaj naše — in sedaj v dobi baron Beckove srednje poti — se nam je tudi to mesto vzelo in se dalo Nemcem! So li jugoslovanski poslanci tako popolnoma izgubili svoj vpliv na Dunaju?

— Vladni komisar Pilzhofer v Novem mestu še dosedaj ni podal nikake izjave o tem, če je resnica, da je hujskal ljudi v Kandiji z besedami: »le po njih.« ko so Kandijanci 23. septembra napadli novomeške demonstrante. Čudno se nam zdi to molčanje vladnega komisarja in ne moremo si tega molčanja drugače razlagati, kakor da je resnica, da je ščuval in hujskal množico v Kandiji ter jo pripravil, da se je pregrešila zoper § 98. kaz. zak. Tukaj se državno pravičnost prav nič ne gane in se tudi nič ne zanima za dogodke, ki so se dogodili v Kandiji dne 23. septembra zvečer. Vsak dan pa se radi nedolžnih demonstracij zaslusujejo priče in klicejo na zagovor pred preiskovalnega sodnika »hudodelci« obtoženi po § 98. kaz. zak. — Odgovor in pojasnilo vladnega komisarja Pilzhoferja z gotovostjo pričakujemo! Kaj bi se vse zgodilo, če bi slovenski uradnik tako postopal kakor vladni komisar Pilzhofer.

— Nemškutarski postajenačelnik v Kranju. Na postaji v Kranju je za postajenačelnika Avgust Ingltisch, velik German in hud prijatelj ljubljanskih Nemcev in nemškutarjev. Sovraži vse, kar je slovenskega, dasi živi med samimi Slovenci. Posebno od 20. septembra dalje kaže svojo nemško zagrizenost. To je pokazal tudi proti abiturientu Danijelu Kordanu v Kranju. G. Kordan je prošil pred kratkim v železniško službo. Ingltisch je pa Kordanovemu očetu v osornem tonu dejal: »Sagen Sie Ihrem Sohne, dass er überhaupt hier auf der Station nichts zu suchen hat und wenn er herkommt, werde ich ihn bei den Ohren packen und hinaus werfen und wenn ich selbst ihn nicht werde bewältigen können, so werde ich Arbeiter herrufen, damit sie ihn hinausschmeissen.« (Počujte svojemu sinu, da tukaj na postaji nima sploh ničesar iskati in če pride sem, ga bom zgrabil za ušesa in ven vrgel in če ga sam ne bom mogel obvladati, pokličal bom delavce, da ga vržejo ven). Psoval ga je nadalje s psovsko »Lausbub« in

»Tagedieb«. Proti železniškemu aspirantu Rajku Beslanu je pa dejal Ingltisch: Sie haben mit dem Kordan nichts zu sprechen; wenn ich das sehen werde, so werde ich Sie strengstens bestrafen, überhaupt weiss ich, dass mir die Untergebenen nicht gewogen sind, aber ich werde sie herunterdrücken, damit sie wissen, wer ihr Vorstand ist. (S Kordanom nimate nič govoriti; če bom to opazil, vas bom najstrožje kaznoval, sploh pa vam, da mi podrejeni niso naklonjeni, toda pritislil jih bom, da bodo vedeli, kdo je njih predstojnik). Tudi se je zagrozil, da bo pisal na kompetentno mesto, da Kordan ne bo sprejet na železnico. Vsled teh Ingltischevih besedi je Kordan tožil kranjskega postajenačelnika. Pri obravnavi je Ingltisch izjavil, da je slovensčine premalo zmožen, da bi mogel slovenski govoriti, priče so pa potrdile inkriminirane besede. Obravnava se je prelotala. Par ur nato je bil aspirant Rajko Beslan telegrafno odslovljen iz železniške službe, Kordan pa je dobil obvestilo, da je odklonjena njegova prošnja za vsprejem v železniško službo. Beslan je pri obravnavi pričal Kordanu v prilog. — Ingltisch je vsekakor pisec ali pa inspirator nesramnega dopisa v »Grazer Tagblattu« z dne 29. septembra 1908 o razmerah v Kranju kakor tudi onega pretekli teden na postaji v Kranju.

— Z Zidanega mosta nam prihajajo pritožbe od različnih strank, da je na tamošnji pošti nastavljena ekspeditorica, ki ne ume nobene besede slovenski. Obračamo se torej na pošto ravnateljstvo v Gradcu, naj to žensko odpravi in jo nadomesti z močjo, ki bo obeh deželnih jezikov zmožna. Na Zidanem mostu smemo pač zahtevati, da vsaj uradništvo, ki mora občevati s slovenskimi strankami, razume slovenski jezik. Zahtevamo dalje slovenske poštne tiskovine, ki jih menda pošta na Zidanem mostu tudi nima v zalogi, ker omejena poštna ekspeditorica na slovensko zahtevo niti ne ve, kaj je »zalepka« in kaj je »spremnica«, in ko jo kdo pouči, kaj da je to, mu da samonemške tiskovine.

— Patrijotizem nemških Celjancov, tako se nam piše, daleč znan preko mej naše države in patentirani ti celjski pseudopatrijotje se upajo zdaj nam Slovincem očitati vplezidajo, češ, da simpatiziramo z Jugoslovani... Ti ljudje, ki škilijo le preko mej tja v — Prusijo in omedlujejo liki malika vsakega obskur-nega človeka iz nemškega »reiche«, pa se držejo nas denuncirati kot izdajalce der »Habsburg-Monarchie«! Molčite vi, oboževalci Hohenzollerjev. — Najfrekventnejši trg v Celju, onega pred kolodvorom, nazvali ste »Bismarckplatz« in celo na kolodvorskem posloplju, torej na javni prometni zgradbi, blesti se ta protipatrijski napis... Li-ni to škandal v avstrijskem mestu na slovenskem ozemlju?! Tujei, celo inozemski Nemci, se škandalizujejo nad tem dejstvom. In vi se drznete, bahati se z avstrijsko lojalnostjo napram nam?! — Večjega hinavstva sploh več ni.

— Pametna beseda. Trgovec z razglednicami A. Schlauer v Gradcu prodaja tudi razglednice, na katerih je »Narodni dom« v Mariboru z mestnim grbom mariborskim. Te razglednice je poslal na ogled nekim nemškim mariborskim trgovcem s takim blagom. Zdaj je bil ožen v strehi nemških šovinistov. Vrnili so razglednice in pripisali par neslanih opomb. Trgovec, ki ga še ni prevzela nemška prevzetnost, je pa odvrnil: »Verjammem prav rad, da so tam (v Mariboru) Nemci, ki bi pri pogledu razglednice »Narodni dom« z mestnim grbom najrajši skočili iz kože, če bi se dalo, dasi grb z nemštvom nima ničesar opraviti. Nemci na Spodnjem Štajerskem naj za božjo voljo ne bodo tako neumni in naj se ne poskušajo na slovenski zemlji trgati s Slovenci, ker sicer pridejo Slovenci na dan s parolo: »Mašcevanje za Ptuj«, kajti Ptuj ni nič drugega kot kosček zemlje na slovenskem ozemlju, na katerem stanujejo skupaj Slovenci in Nemci, vsled česar naj se Nemci pametno vedejo napram Slovincem.« Da so te besede razburile mariborske zagrizence, je jasno. Pravijo, da s tem Schlauerjem nočejo imeti nobenega opravka več.

— Nemški napisi zopet prihajajo na dan posebno pri — babicah. Govori se, da te nemške napise pri babicah privlači na dan strah pred dr. Valento, češ, da bi marsikatera, če bi ne imela nemškega napisa, težje postala »izpitana babica«. Ta strah naj babice kar opuste, vsako morebitno šikaniranje naj se nam naznani. V takem slučaju bomo skrbeli, da se dr. Valento pošteno »izpita«. Slovenske babice bodo imele slovenske napise!

— »Kranjska hranilnica«. Včeraj je imela »Kranjska hranilnica« prav hud dan. Že ob polu 10. uri dopoldan, ko je bilo prišlo na vrsto

komaj par vlagatelj, ji je zmanjkalo denarja. Poslati so morali po denar v »Kreditanstalt«, med tem ko so ljudje vznemirjeni čakali. Vlagatelj so celo dopoldne in celo do polu 2. ure popoldne morali čakati, da so dobili izplačila. Očividno.

— Dan 20. septembra — dan narodne žalosti. Kakor čujemo, se bo vsako leto dan 20. septembra v Ljubljani slovesno praznoval kot dan narodne žalosti.

— Iz državne stavblske službe. Višja inženirja Morio Kirchschlager v Ljubljani in Boleslav Bloudek v Kranju sta imenovana za stavbna svetnika, inženir Jaromir Hanuš v Ljubljani pa za višjega inženirja za državno stavbinsko službo na Kranjskem.

— Iz davčne službe. Ivan Vodlak, davčni asistent v Celju, je imenovan za davčnega oficijala.

— Imenovanje v davčni službi na Štajerskem. Višja davčna upravitelja sta postala Al. Piljk in Fr. Kristl. Davčni upravitelj je postal dosedanj davčni oficijal Jos. Masten, davčni oficijal pa dosedanj asistent Iv. Vodlak.

— Iz šolske službe. Dosedanja supletinja gđ. Gizela Ušeničnik v Ihanu je imenovana za provizorično učiteljico istotam. Zaradi bolezni je dobila dopust gđ. Ana Pfeifer v Mozlju, na njeno mesto pa pride pomožna učiteljica gđ. Marija Priboschitz kot supletinja. Dalje je zaradi bolezni dobila dopust učiteljica gospa Frančiška Bezelj-Bajer v Št. Vidu nad Cerknico in pride na njeno mesto absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Terezija Rant kot supletinja. Dosedanja šolska praktkantinja gđ. Kristina Sattler v Št. Vidu nad Ljubljano je imenovana za provizorično učiteljico. Doslej je poučevala zastoj. Dopust je dobila učiteljica gđ. Amalija Kečelj v Šenčurju pri Kranju in pride na njeno mesto absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Antonija Jaklič kot supletinja.

— Notarjem v Slovenjem gradcu je imenovan trd Nemec dr. Hans Winkler, dosedaj notar v Rožku na Koroškem, dasi je bilo mnogo starejših slovenskih kompetentov. O tem imenovanju bomo še izpregovorili.

Trubarjeve slike v barvni avtotipji se dobe pri »Društvu slovenskih književnikov in častnikarjev« v Ljubljani. Izvod stane s kaseto vred 3 K 10 v, po pošti 10 vin več. Slike se razpošiljajo v kasetah iz močnega kartona. Vkljub temu dohajajo slike, kakor nam naročniki poročajo, v roke adresatom zmečkane in umazane. Če se slike pokvarijo na poštah ali v ambulancnih vozovih, ne moremo za sedaj kontrolirati. Pozivamo poštno upravo, naj ukrene vse potrebno, da pridejo slike v roke naročnikom nepokvarjene.

»Matica Slovenske« zemljevidni osek bo imel sejo v sredo, dne 4. novembra ob 6. zvečer.

Prvi veliki koncert »Glasbene Matice« za leto 1908/9. »Glasbena Matica« priredi v nedeljo, 8. novembra, v veliki dvorani hotela »Union« koncert s pevskim zborom in orkestrom. Ta prireditev, za katero je že sedaj mnogo zanimanja, je prvi veliki koncert »Glasbene Matice« v koncertni sezoni za l. 1908/9.

»Društvo slovenskih profesorjev« daje svojim članom na znanje: 1.) Vsi redni in ustanovni člani »Društva slovenskih profesorjev« dobivajo »Nastavni Vjestnik«, glasilu »Društva hrvatskih profesorov« brezplačno. 2.) Efektivne stroške za tisk tolikoga števila primerkov »Nastavnega Vjestnika«, kolikor ima »Društvo slov. prof.« članov, poravnava »Društvo slov. prof.«; plača torej efektivne stroške za papir in tisk, za broširanje in ekspedicio dotičnega števila »Nast. Vj.« 3.) »Društvo slov. profesorjev« objavlja v »Nastavnem Vj.« društvene vesti, komunikacije iz odbora in letna izvestja. Istotako se morejo člani »Društva slov. prof.« v njem do svojega odbora obračati z nasveti in željami. 4.) »Nastavni Vj.« sprejema tudi slovenske članke in razprave. Razprave, književna poročila itd. se morejo pošiljati direktno uredništvu »Nastavnega Vj.« (oziroma »Društvu slov. profesorjev«) ali pa tudi odboru »Društva slov. prof.«

II. redni občni zbor društva notarskih kandidatov za graško nadsodišče. V restavraciji »Narodnega doma« v Ljubljani se je vršil v soboto, dne 31. oktobra t. l. drugi redni občni zbor »društva notarskih kandidatov za graško nadsodišče v Ljubljani«. Udeležja je bila častna. Prišli so člani iz naše ožje province ter celo iz Štajerske. Predsednik dr. Krevcl se je spominjal v svojem otvoritvenem nagovoru umrlega člana in odbornika Antona Tominška. V znak sožalja so se dvignili zborovalci s sedežev. Nato je predsednik orisal v kratkih besedah delovanje

društva v preteklem letu. — Tajnik Kersnik je poročal med drugim, da je vodilo društvo, ki je štel v preteklem letniku 24 članov, pred vsem stremenje, da izpolni po možnosti kardinalne zahteve § 2 društvenih pravil, da štiti vsestransko stanovske koristi. Društvu se je posreželo izposlovati v notarskih pisarnah na Kranjskem oblaten popolen nedeljski počitek. Odbor je poslal takoj po zadnjem obnem zboru vsem kranjskim notarjem okrožnice, ki so že malone v vseh kranjskih notarskih pisarnah pospešile uvedbo te socialne zahteve. Formalno je končno ugodno rešil to zadevo po intervenciji odbora v lanskem letu notarski kolegij. Mnogo zaslug si je priboril v tem oziru predsednik kranjske notarske zbornice. — Ko je izšel novi zavarovalni zakon v teku zadnjega leta, je sklenil odbor, postopati solidarno z društvom notarskih kandidatov v Gradcu. Z ozirom na znane pomanjkljivosti tega zakona je pozval potom okrožnic vse člane, da se izjavijo za izločitev ali proti izločitvi notarskih kandidatov iz one skupine privatnih uslužbencev, katera je podvržena zavarovanju v smislu navedenega zakona. Vsled skeptičnih izjav nekaterih članov, se je odločil napovedati odbor, predložiti vso zadevo drugemu obnemu zboru. — Nadalje je odbor v preteklem letu z mnogimi osebnimi in še z mnogobrojnejšimi pismenimi intervencijami brauil in ohranil stanovski status. Posredoval je službe tovarišem ter dajal društvenim članom potrebna pojasnila v stanovskih vprašanjih. Društvo, omejeno na bolj maloštevilen krog članov ni prirejal kot tako predavanj, pač pa je predaval tovariš Jereb v naši »sekciji«, torej v društvu, ki je zasnovano na širši podlagi in katerega člani so tudi gospodje notarji. Jerebovo predavanje o »fidejkomisarični substituciji« je bilo jako vestno in zanimivo. Po nekaterih točkah internega značaja, se spominja tajnik tudi umrlega odbornika Tominška, kateremu je položil odbor venec na krsto. — Po tajnikovem poročilu je sledilo poročilo blagajnika Jereba. Poročili sta se soglasno odobrili. — Nato so se vršile volitve. Izvoljen je bil soglasno večinoma stari odbor, ki se je takoj konstituiral takole: dr. Josip Krevcl, predsednik; dr. Ivan Stojan, podpredsednik; Janko Kersnik, tajnik; Fran Krisper, blagajnik; Fran Burger in Hinko Požun, odbornika; Fran Hubad in Stanko Rudež, namestnika. Za preglednika sta bila izvoljena Milan Deteič in Josip Tribuč; v razsodišče pa: Anton Bartol, Rado Jereb in Fran Tavzes. — Po volitvah je referiral dr. Krevcl o zakonu privatnih uslužbencev z dne 16. decembra 1906, št. 1. d. 1907 drž. zak., ki zahteva tudi obligatno zavarovanje notarskih kandidatov ter dokazoval pomanjkljivost te postavbe, ki določa, da dobe zavarovalci šele po 10letnem vplačevanju pravico do zavarovalne rente. Za kandidate, ki zasedajo dandanes notarska mesta že po štirih ali vsaj šestih službenih letih, je tako zavarovanje le nepotrebno breme. — Tov. dr. Stojan je predlagal, da se izreče društvo v principu za izločitev not. kandidatov iz zavarovanja v smislu očitranega zakona. Ta predlog ter dopolnilni predlog dr. Krevla, da se pooblašča odbor, da izposluje to izločitev, sta bila sprejeta soglasno. Nato se je spročila debata o zasedanju tretjega notarskega mesta v Mariboru. O tem vprašanju sta govorila dr. Krevcl in Kersnik. Na predlog Kersnika se je sklenilo vsa društvena naznanila z enakim besedilom priobčevati v obeh slovenskih dnevnikih. — Občni zbor je po izvajanjih dr. Bartola konstatiral, da je smatrali dr. Schmidingerja za slovenskega notarja. — Nato se je razpravljalo o prijateljskih sestankih juristov, o posredovanju služb itd., na kar je predsednik tov. dr. Krevcl zaključil zborovanje.

Preložitve glavnih počitnic na srednjih šolah. Naučno ministrstvo je poslalo profsorskim zborom srednjih šol vprašanje, če bi bilo koristno, da se glavne počitnice na njih šolah prelože na čas od 1. julija do 31. avgusta — zdaj trajajo od 15. julija do 15. septembra. Dunajski in nižjeavstrijski profesorji so se izjavili, da naj ostanejo glavne počitnice kot do zdaj. Ča se kljub temu prelože počitnice, je odvisno od profsorskih zborov dragih kronovin.

Poročila se je 29. oktobra gospica Maria Jelenc, hčerka nadučitelja iz Dvora s trgovcem g. Antonom Mucha iz Metlike. Obenem je bila srebrna poroka nevestinih staršev.

V izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Ljubljani je poklo-n za izpraševanje iz glasbenih strok glasbeni ravnatelj »Glasbene Matice« g. Matej Hubad. V pojasnilo. Ker bi se radi znane »klubučne afere« lahko osumničile od

(Dalje v prilogi).

oseb, ki niso dovolj informirane, ne lepega dejanja dame, ki pri tej aferi niso bile udeležene, povemo, da je klobuk pri modistini Kovač „narodila“ gđ. Luita Stare. To konstatujemo da se ne bo več krivilo sumničilo drugih dam.

Koncert v kavarni „Evropa“. Slovenska filharmonija priredi jutri v sredo, dne 4. t. m. koncert v kavarni „Evropa“. Pri tej priliki se odvijajo na novo urejena zimska veranda. Opozorjamo na to slovensko občinstvo ter mu priporočamo obisk koncerta s pripombo, da je omenjena kavarna radi septembrskih dogodkov izgubila mnogo gostov.

Slovenski odvjetniki, pozor! Pisarna g. dr. Frana Pikla v Postojni se je opustila in ni sedaj tam nobenega odvjetnika. Ker je zaslužek tam dober, opozorjamo slovenske odvjetnike na to mesto, da ga ne zasede kak nemškiutar.

Učiteljska služba v prvi vrsti za moško učno moč je zopet razpisana do 25. novembra na petrazredni ljudski ljudski šoli na Viču.

Ogenj. V soboto popoldne je pogorel v Četni vasi pri Novem mestu kozolec Matija Kristana, dalje dve njegovi gospodarski poslopji ter tri taka poslopja Ane Lukman. Zgorela je vsa stelja, seno in poljski pridelki. Škode je 15000 K, zavarovalnina pa 2260 K. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Smrtna nesreča. V Dobilah v Beli krajini je padla soproga odotnega župana Marija Vertin, tako nesrečno v vozu, da si je zlomila tilnik in da je umrla.

Letošnja slivovka mora biti zelo huda, kakor kaže dogodek, ki se je pred kratkim zgodil blizu Narij v Savinski dolini. Tamošnji posestnik je kahal žganje. Mož ga je menda preveč pokušal, ker je nato vzel sekuro, šel v svinjski hlev in pobil tam 14 štiritedenskih prašičev. Hotel je razbiti še ovnu glavo, a so ga domači ukrotili o pravem času.

Zaprl se na Zidanem mostu nemškega natakara na kolodvorski restavraciji Julija Pessla, pa ne zato ker je Nemec, ampak zato ker je kradel svojim nemškim kolegom denar.

Pogorelo je v petek zvečer v Arji vasi gospodarsko poslopje posestnika Baderja. Zgorelo je tudi mnogo poljskih pridelkov in nekaj svinj. Drugo živino so rešili. Domača požarna bramba in sosednji iz Gotovelj in Žalca so krepko pomagale, celjska je pa prišla, kakor navadno, takrat, ko je že vse zgorelo.

V pomoč pogorelcem v Senovem pri Rajhenburgu bo dne 8. t. m. dobrodelnica veselica v prostorih restavracije „Unschuld“ v Rajhenburgu.

Bežigrad pri Celju je prišel zopet v druge roke. Kupili so ga Belec, Pult in Rašica.

Za častnega občana je izvolila trška občina Velenje odnotnega nadučitelja Valentina Brenceta, ki slušbuje že 36 let na ondtni šoli.

„Mariborski Sokol“ priredi v nedeljo, dne 8. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru veliko veselico. Na sporedu je telovadba, petje, prosta zabava in ples.

Posledice ljubosumnosti. Tovarniški delavec Ignacij Segar tvrdke Böhler & Co. na Štajerskem je živel že dalj časa v prepiru z ženo in taščo. Bil je silno ljubosumen. V petek ob 4. zjutraj (!) je našel Segar zopet povod ljubosumnosti. V tem stanu svoje razburjenosti je sprožil samokres na taščo, ne da bi jo zadel, ženo je zadel v levo nogo, na to se je pa sam ustrelil.

Obesila se je v Celovcu žena zaradi konkurza zaprtega bankirja Josipa Winklerja.

Iz Soče so potegnili v soboto truplo nekega Mihe Železnika, ki je bil baje delavec v neki tovarni cementa v Ljubljani. Miha Železnik se je poročil 24. oktobra t. l. v Podgori pri Gorici z Julijano Kodrič, ki je rojena v Podgori ter je bila delavka v tamkajšnji papirnici. Dva dni po poroki je Železnik izginil. Iskali so ga cel teden, slednjic se ga našli v Soči pri Grojni tik Podgore. Kaj bi bilo gnalo mladega moža v smrt, se ne ve. Sploh pa ni doganano, ali si je sam vzel življenja ali ga je kdo usmrtil. Govori se namreč, da je bil Železnik ustreljen v sroce. Zaprl so nekega njegovega rojaka po imenu Franc Kocbek, ki se zdi oblasti sumljiv, da bi bil mogoče kriv Železnikove smrti. Toda najbrže je ta sum neopravičen.

Bratamor. V Oseku je Peter Streibl zabodel brata Antona. Preje sta se v šali metala, vsled česar je prišlo do resnice. Morilca so zaprli.

Izseljevanje v Ameriko je letos silno nazadovalo. Parobrodna društva so pričakovala, da se bo septembra število evropskih, zlasti avstrijskih izseljencev znatno povišalo. A so se motila. Došlo je v Ameriko

v prvi polovici septembra le osem tisoč oseb. Splošno se je isellilo letos v Ameriko iz Evrope 260 000 ljudi, vrnilo se jih je pa čez 500 000.

Tujiški promet v Ljubljani. Meseca oktobra je prišlo v Ljubljano 4592 tujcev — 913 manj nego prejšnji mesec in 242 več kot lani meseca oktobra. Nastanilo pa se je v hotelu „Union“ 918, „Slon“ 867, „Lloyd“ 812, „Malič“ 296, „Cesar avstrijski“ 239, „Irija“ 192, „Južni kolodvor“ 182, „Štrukelj“ 173, „Bavarski dvor“ 95 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1318 tujcev.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 18. okt. do 24. oktobra 1903. Število novorojencev 17 (= 22 10/100), mrtvorojencev 4, umrlih 20 (= 26 00/100), med njimi so umrli za jetiko 4 (eden tujec), vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 15. Med njimi tujcev 7 (= 35 00/100), iz zavodov 10 (= 50 00/100). Za infekcijskimi boleznimi je obolelo, in sicer: za škrlatno 4 (1 pripeljan z dežele v deželno bolnišnico), za tifuzom 2 (oba pripeljana z dežele v deželno bolnišnico), za grižo 1 (1 vojak v vojaški bolnici), za vrtico 1, za ušenom 1.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 75 Hrvatov, 36 Hrvatov se je povrnilo iz Koroškega, v Zagreb se je povrnilo 18 Macedoncev in 17 Bošnjakov. 47 Hrvatov je šlo iz Heba na Reko, 49 Dolenjcev se je odpeljalo v hrvaške šume, 8 Domžalk se je odpeljalo pa na Dunaj slavnike delat. Predvčerajšnjim se je odpeljalo v Ameriko 10 Slovencev 3 Hrvatje in 10 Macedoncev; nazaj je prišlo 25 Hrvatov. V Heb je šlo 27 Hrvatov in 10 Črnogorcev, nazaj se je povrnilo pa 40 Macedoncev.

Izgubljeno in najdeno. Solska učenka Ana Ruterjeva je izgubila bankovec za 10 K. — Frančiška Tončičeva je izgubila zlato žepno uro. — Gđ. Emilija Kalingerjeva je izgubila denarnico, v kateri je imela čez 40 K denarja. — Ivana Isteničeva je izgubila ročno torbico, v kateri je imela razne malenkosti. — Voznik pri električni cesti železnici Fran Barbič je našel sivkast suknjič. Izgubitelj ga dbi pri najditelju. — Izgubil se je bankovec za 10 K včeraj na potu od južnega kolodvora do Sv. Kristofa in nazaj do Kolezijskih ulic. Odda se naj v Kolezijskih ulicah št. 28.

Demonstracije pred sodiščem.

Obtoženec Koren odločno zanika, da bi bil vrgel kak kamen v kazinska okna in ko mu predsednik pove, da je priča mestni stražnik Gerlovič izpovedal, da je bil Koren prvi, ki je začel metati kamenje, pravi obtoženec, da je to popolnoma nemogoče, saj ni bilo tamkaj nobenega kamenja, da bi ga mogel pobrati in s seboj pa tudi ni prinesel nobenega kamenja. Pred kazino je prišel po Selenburgovih ulicah, katere niso bile zaprte. Bil je prej na shodu v Mestnem domu.

Jošt Bajzelj ni bil na shodu v Mestnem domu, temveč v gostilni Pred škofijo. Šel je potem na Mestni trg in čez most ter po Miklošičevi cesti. Ko se ni prišel do Bambergove tiskarne, je slišal rožljanje oken. Sam ni zagnal nič enega kamna. Oni, ki so razbijali okna, so pobegnili, njega pa so prijeli.

Franz Parkelj prizna da je vrgel kamen na realčno poslopje. Bil je prej celi večer doma, a potem je pa, ko je slišal hrup, prišel tudi na ulico. Šel je mimo kazine in v Zvezdo. Ker je videl, da vsi drugi mečejo kamenje v realko, je pobral tudi on ter ga vrgel. Ko je hotel pobrati še drug kamen, ga je prijel stražnik.

Predsednik: Ali je bilo to treba!

Jakob Turzan ni bil na shodu v Mestnem domu, pač pa potem iz radovednosti šel gledat, kaj se godi v Zvezdi. Bil je v oni gručici pred „Tonhalle“ in pred realko, ali metal ni kamenja.

Predsednik: Saj ste vendar slišali, da je prejšnji obtoženec izpovedal, da so vsi metali kamenje, torej ste ga vi tudi. Stražnik vas je videl pri „Tonhalle“ in pri realki in vas je zato tudi aretiriral.

Obtoženec: Se je pač zmotil! Obtoženec Makar ni bil pri protestnem shodu, temveč je bil doma pri večerji, odkoder je šel v gostilno Pred škofijo. Po končanem shodu je šel preko Vodnikovnega trga v Šolski drevored za škofovo palačo. Tamkaj je pobral kamen, a ga ni vrgel, kajti stražnik ga je takoj aretiriral. Sploh pa tudi ni imel namena vreči kamna.

Dr. Tominšek: Kje ste pobrali kamen?

Obtoženec: Pri škofovi hiši.

Dr. Tominšek: Od tamkaj bi bilo torej nemogoče doseči Mahrovo hišo!

Obtoženec: Da, nemogoče!

Obtoženec Mravlje ni bil na protestnem shodu, temveč pri svojem bratu ter šel potem domov. Bil je že v sobi, ko je na cesti slišal hrup. Šel

je dol ter stal na pragu. Potem je pobral kamen, a vrgel ga ni. Videl je tudi, kako je nekdo s palico udaril po lampah, a sam ni nič tolkel.

Predsednik: Vi ste ga pa držali!

Obtoženec: Ne!

Stanislav Rekar je bil na shodu v Mestnem domu in je šel potem po Prešernovih in Selenburgovih ulicah pred kazino. Tamkaj je pač klical „živio“, a drugega ni storil. Ko je orožništvo izpraznilo Zvezdo, je šel po Gosposkih ulicah preko mosta na Mestni trg in je hotel domov. Ker je pa nekdo povedal, da se mirni demonstracijski pohodi po ulicah dovoljeni, je šel še naprej na Dunajsko cesto, po Sodnijskih ulicah, kjer je pobral kamen. To je videl orožnik in ga takoj aretiriral.

Predsednik se temeljito informuje, kje so Trdinove ulice (ulice ob levem pobočju sodnijske palače) ter vpraša: Zakaj pa ste pobrali kamen?

Obtoženec: Ker so rekli, da čakajo Nemci na nas! — Pri razbijanju oken Bambergove tiskarne ni bil zraven.

Dr. Hribar: Ali ste kamen vrgli?

Obtoženec: Ne!

Obtoženec Cvelbar je bil na protestnem shodu. Prišel je tudi pozneje pred kazino, a je bilo tamkaj že vse razbito. On sam ni nič metal kamenja. Tretji dan potem je pač res ubil šipo pri Cantoniju v Florijanskih ulicah.

Predsednik: Zakaj?

Obtoženec: Ne vem. Jezen sem bil, ko so streljali.

Obtoženec Hojnik je bil v petek zvečer v Šiški, a 20. septembra je grede iz Šiške videl, da je nekdo metal kamenje v okna nemške gimnazije. On ni metal. Obtožba pravi, da je 15 K škode. Obtoženec, da je ugledavši orožnika, stekel, a orožnik ga je ujel in aretiriral.

Predsednik: Zakaj ste pa stekli? Če niste nič storili, ni bilo treba steti. In potem ste povedali orožniku napadno ime. Zakaj? Tu se pozna, da ste imeli slabo vest. Kako ste pa prišli na Podgorška?

Ivan Kimovec je obtožen, da ja dne 20. septembra razbijal pri Somnitzu. Izpove, da je šel večerjat in je videl, da je nekdo razbijal po uri. Ko je prišel stražnik, so vsi stekli, obstal je samo on, ker ni nič storil. Stražnik je potegnil sabljo in skočil k njemu, pri čemer se je vrezal s sabljo v prst. Ker je stražnik hotel obtoženca udariti s sabljo čez ramo, je obtoženec prijel za sabljo in se vrezal z njo.

Predsednik nato prečita poročilo komisije, ki je ogledala kazino. Poročilo pravi, da je bilo poškodovanih 22 oken, šipe so kazale po pet in več lučajev, ena je bila zadeta celo 15krat. Pri vratih v kavarno so bile razbite tri šipe. Sploh pa je cela kazina, spodnji prostori, kazala „eine grauenhafte Verwüstung“. Kamenja je bilo vseh velikosti do otroške glave in sicer cestnega gramozja in tudi nekaj laporja, kakor je v nasadih v Zvezdi. Vendar pa ni bilo najti ritkega zuaka, da bi bili demonstrantje hoteli vdreti v kazinske prestore (Es liegen keinerlei Anzeigen auf einen gewalttätigen Einbruch vor!), bilo je samo razbijanje.

Predsednik nato konstatira, da je mestni magistrat dal ceniti škodo in se je povnašla svota 3999 K 50 h ter nato prečita izpoved kazinskega ravnatelja Schneditza, ki pravi, da ni bil tiste dni v Ljubljani, da o dogodkih samih ne ve ničesar, škoda pa da znaša 3830 K, s katerim zahtevkom se društvu „Kazino“ priključuje kazenskemu postopanju, pridržuje si obenem pravico, da to svoto izpremeni na podlagi prejetih računov.

Dr. Tavčar: Ali niso bile šipe zavarovane?

Predsednik: Da, proti ognju in drugim nesrečam, ali proti temu pa ne.

Dr. Tavčar: Drugod se je zavarovalnina izplačala.

Nato izpove kot priča sodni svetnik vit. Laschan slovensko: Okrog 9 ure sem šel večerjat v kazinsko restavracijo. Tedaj je bil shod v „Mestnem domu“. Govorilo se je, da najbrž pride do izgrediv, in zato sem že mislil ostati doma, ali glede na to, ker sem izvedel, da se je vse ukrenilo, poklical orožništvo in konsigniralo vojaštvo in ker je bil ravno prvi petek po počitnicah, ko imamo nemški juristi svoj prijateljski sestanek v kazini, sem vendar šel. Okrog 1/10 se je slišalo iz Wolfvove ulice živžganje in vpitje. Bil sem v steklenem salonu, kjer je bilo zasedenih pet miz, tamenj navzočih kakih 20 do 25 oseb. Namenjen sem bil že oditi, ali ker se ni slišalo nič, sem le ostal, misleč, da ne bo nič. Kar pade nekaj na streho verande. Nekateri so rekli, da je kamen, drugi pa, da konstant in se še ponorčevali, da so to pač nedolžne demonstracije. Potem prileti kamen skozi steklo, za njim pa vedno več. Ko je kamenje začelo padati, smo ostali pri mizah, misleč, da so le posamezniki prišli skozi kordon. Ko smo

pa videli, da stvar postaja nevarna, smo se umaknili v koridor, odkoder so vohodi v posamezne gostilniške sobe, ki imajo polsteklena vrata na koridor, okna pa na Kongresni trg. Ko smo bili v verandi, je pač bila nevarnost, da bi bil kdo zadet, potem v koridorju ni bilo nikake nevarnosti. Pristavim resnici na ljubo, kamenje ni bilo debelo.

Predsednik: Ali je bil grof Auersperg v nevarnosti?

Priča: Grof Auersperg je sedel pri mizi ob steni na strani „Zvezde“. Kamen je priletel tik mimo njega, kar je bilo gotovo nevarno zanj.

Ko smo bili v koridorju, se je pričel pravi bombardma in sicer v prvi vrsti na stekleno verando in okna gostilniških sob. Se potem, ko je bilo vse razbito, je priletel en kamen skozi razbito okno. En kamen je priletel v koridor iz verande, a ni naredil nikake škode.

Predsednik: Ali se je razbijanje pričelo prej pri kavarni ali restavraciji?

Priča: Tega ne vem. Pozneje so prišli gospodje iz kavarne, ki so povedali, da je tudi tamkaj vse razbito.

Dr. Pegan: Da bo stvar popolnoma jasna: ko se je začel glavni bombardma, ni bilo nobenega več notri?

Priča: Da, to je res, ali prej sem že povedal, da smo izpočetka mislili, da so samo posamezniki, ko je kamenje začelo padati, ali nevarnost je obstala že tedaj, da ne bi bil kdo zadet.

Dr. Pegan: Torej če prav razumem, se je polagoma pričelo, potem je bilo močno, potem je pa zopet ponehalo?

Priča: Da!

Dr. Švigelj: Kdaj se je začel lahki bombardma in kdaj je bil najmočnejši?

Priča: Pričelo se je ob 1/10. in je trajalo pol ure.

Predsednik nato prečita izpovedbo grofa Auersperga, ki pravi, da sta priletela mimo njegove glave dva kamna, in ko je vstal in odšel iz verande, je moral „einen Steinhagel passieren“. Ko je pozneje šel iz kazine, je še videl „eine jollende Menge“.

Izpovedba dr. Pessiaka omenja, da potrjuje izpovedbo vit. Laschana ter pravi, da je en kamen padel za njim na tla. Ko se je umaknil iz verande, je šel k telefonu v prvo nadstropje ter telefonski deželnemu predsedstvu. Stopil je k oknu v Selenburgove ulice in videl tam polno ljudi. Videl ni leteti kamenja, pač pa žvenketanje oken. Na strani proti Zvezdi ni zaradi teme videl drugega, kakor veliko množico ljudi. Posameznika ni spoznal nobenega.

Predsednik veli poklicati priče.

Dr. Švigelj izjavi, da je bil mestni stražnik Gerlovič, katerega bo sodišče zaslišalo kot eno glavnih prič, gotovo tedaj silno razburjen in je prav lahko mogoče, da se je zmotil. Vsekako bo govornik protestiral poti zapriseženju te priče. Predlaga, da si sodišče preskrbi tuuradni sodnijski akt U VI 1740/7, s katerim se da dokazati, da je Gerlovič v svoji tamkaj zabeleženi izpovedbi začel v velika nasprotstva sam s seboj in izpovedbami drugih prič. Oadil je namreč Ernesta Sarka, češ, da mu je pretil, da ga bo pri županu Hribarju tožil, Gerlovič je pri čeli zadevi pokazal, da ima jako čudne pojme o svoji službi, kajti zapretel je Sarku, da mu bo s sabljo prekal glavo ter dejal: „Vi imate mene, jaz pa Vas na piki!“ Priča Gerlovič ni verodostojen, gotovo slika stvar tako, kakor se njemu zdi bolj primerna. Predlaga, da se zasliši Ernst Sark, ki je v t. sodnem zaporu, kot priča.

Dr. Pegan predlaga z ozirom na veliko važnost, ki bi se mogla podajati na izpovedbo priče Gerloviča z ozirom na obtoženca Potnika, da naj sodišče pribavi kazensko karto o Gerloviču v svrhu ugotovitve verodostojnosti te priče.

Dr. Švigelj vpraša z ozirom na to, da se njegovemu klijentu Windischerju očit, da je ubil eno šipo, koliko je cenjena ena šipa.

Predsednik izjavi, da v spisih to ni zabeleženo.

Nato izpove kot priča kazinski kavarner Josef Damisch, seveda nemško. Potrdi, da je toliko škode, kakor se jo je cenilo. O kamenju pove, da ga je bilo veliko, bil je tedaj v lokalni. Navzoča sta bila poleg drugega občinstva tudi dva častnika, ki sta se umaknila, ko je začelo padati kamenje. Poškodovane je bilo tudi precej kuhinjske posode. Na vprašanje, kdaj je začelo leteti kamenje, pove, da od 9—1/10, ob 10. je že bilo vse končano.

Avugust Eder, restavrater v Kazini, deutsch, je bil tedaj v restavraciji, ki je bila vsa razsvetljena in je bila torej nevarnost, da bi bil zadet kak gost. Imel je tudi sam škodo, pa sedaj ne ve natančno, ker nima računa pri sebi. Svoj čas je izpovedal, da je imel škode 1413 K 22 vin, na

razbitih kozarcih, svetilkah, krožnikih itd. „laut Rechnung, die ich dringend benötige.“

Predsednik mu naroči, naj prinese račun popoldne.

Dr. Pegan prosi predsednika, da vpraša pričo, če so se luči takoj pogasile, ko so odšli gostje iz verande.

Predsednik: Ali so šli gostje takoj ven, ko je začelo padati kamenje?

Priča: So se umaknili v hodnik.

Luči so tedaj še gorele, pozneje smo jih ugasil.

Nadporočnik pl. Fritzen izpove, nemško da je kamenje začelo padati od 1/9. do 1/9. V veliki kavarniški dvorani je bilo tedaj kakih 12 do 15 ljudi. Priča je sedel v voglu pri oknu v Selenburgovi ulici. Kamenje je začelo leteti iz Zvezde. Kamen je prebil šipo in priletel v kavarno. Če bi bil kdo tamkaj sedel, bi bila nevarnost, da bi bil poškodovan. Priča je vzlic temu obsedel, ker ni takoj mislil na to, da bi bila kaka nevarnost. Potem pa je le vstal in odšel od okna. Kako poldrugo minuto prej je priča odgrnil zagrinjalo in pogledal skozi okno, torej bi bili ljudje zunaj morali vedeti, da so v kavarni gostje, katere bi kamenje lahko zadelo.

Predsednik prečita nato poročilo komisije o poškodbah na Huthovem zavodu, katere so ocenjene na 65 K.

Kot priča izpove voditeljica Huthovega zavoda, Marija Hans nemško, da je glasom Pauschinovega računa bilo škode 63 K. Večja škoda se ni zgodila, ker je priča vsled opozorite dr. Egerja, „ali ne veste, danes ponoči znate dobiti posete“ zaprla vrata in dala okna znotraj zavarovati z zaklopnici. Izpove, da ni bilo za človeško življenje nikake nevarnosti, ker je bilo vse zaprto. En kamen je sicer razbil dvojne šipe in tudi še vrata, ali nevarnosti ni bilo. Na predsednikovo vprašanje, kdo bo plačal škodo, morda g. dr. Eger, pravi priča: „Der Herr dr. Eger zahlt nichts.“ Razbitih je bilo 13 šip.

Predsednik: Ich danke!

Poročilo sodne komisije pravi, da se je vršil napad na otroški vrtec nemškega šulferajna v Strelških ulicah dvakrat, in sicer ob 9. in ob 11. Poslopje stoji na samem in cesta je bila ravnokar nasuta.

Predsednik: Also das Material war bei der Hand!

Šolski prostori so spodaj, v prvem nadstropju pa je stanovanje vrtnarice in njene dekle. Obe ste bili tedaj sami in je bila nevarnost, da bi bile zadeti. Razbitih je bilo 86 šip.

Evgenija Singer, šulferajnska vrtnarica izpove nemško, da je bila doma, ko je kar naenkrat okrog 1/10 zaslišala krik in hrup, nakar so začeli razbijati v pritličju. Šla je potem spat in dekla tudi. Ob 11. pa so začeli iznova pobijati okna tudi v prvem nadstropju. Nevarnosti prikrat ni bilo, ker v prvo nadstropje ni priletel noben kamen, pač pa drugi, ako bi bila v sobi, kamor je letelo kamenje. Vseh kamnov je bilo 437.

Predsednik obtožencem: Gospodičva pravi, da je padlo 437 kamnov.

Dr. Hribar: Kdaj se je začelo razbijanje pri otroškem vrtcu?

Priča: Ob 1/10.

Dr. Hribar: Prosim, da se to konstatira, kajti če se to očit, obtožencem, da so bili ob en četrt na 10 pri kazini, niso mogli biti obenem tudi pri otroškem vrtcu.

Predsednik: So pa bili drugi. Škode je pri otroškem vrtcu 985 K 72 h.

Priča se nato izpovedba Klementine Lesjak, ki pravi, da o prvem razbijanju ni slišala nič, ker ni bila doma. Pač pa je pozneje ob polu 11. čula, da je prišla po Strelških ulicah velika množica, več sto ljudi. Odprla je jako oprezno okno svojega stanovanja, videla vse črno ljudi, ulica je slabo razsvetljena, a spoznala ni nikogar. Njeno stanovanje je sicer v bližini, ali hiša, kjer je nastanjen „šulferajnski vrtec“ stoji na samem, je vendar predaleč, da bi mogla videti natančneje. Spoznala ni nikogar. Odločno potrdi, da iz hiše, kjer ona stanuje, ni bilo nikogar zraven.

Realka. — Izvid: Poslopje je v Vegovi ulici. Posebno prizadeto je pritličje, kjer je nameščen kemični laboratorij in pa šulferajnska ljudska šola („deutsche Privatschule“). Povdarja se, da je bila posebna nevarnost za osebe v stanovanju ravnatelja Junowicza, kjer je priletel kamen mimo glave hčerke ravnatelja Junowicza. Kamnov se je našlo v „napadenih“ prostorih več sto.

Kot priča izpove gđ. Otilija Junowicz, hči realnega ravnatelja nemško: „Sedela sem pri pisalni mizi. Kamen je priletel razbivši dve šipi, eno ped (pokaže) nad mojo glavo v sobo. Če bi bila glavo vzdignila, bi me bil kamen zadel v glavo.“

Predsednik: Ich danke.

Vila Del-Cott. — Sodna komisija je dognala, da leži to poslopje nekako v sredi med „Kindergartenom“ in „Kinderspitalom“ v Strelških ulicah.

Priča Hedviga Del-Cott izpove: „Ich hörte um 3/11 Uhr einen grossen Krawall“ in pa besede: „Ti niso ta pravi, nam nič nočejo.“ Razbijali so tedaj „Kindergarten“. Priča je bila v postelji, ko so razbili tudi pri tej hiši nekaj šip. Škode je bilo 12 K 15 h, nevarnosti za človeško življenje pa ni bilo.

Tonhalle. — Glavno poročilo komisije pravi, da je v tem poslopju v pritličju trgovina nemškega knjigotlača Otona Fischerja, katerega izločna okna so zavarovana z železnimi roloji. Pobitih je bilo 5 šip na pročelju, 3 pri Fischerjevem skladišču in ena v stanovanju sluga Schauerla.

Izpovedba Franca Kaudela seveda nemško, upravitelja „Tonhalle“, pravi, da je škode 116 69 K, v katerem znesku se društvo priključuje kazenskemu postopanju. Kaj drugega Kaudela ne ve in se sklicuje na izpovedbo sluga Schauerla.

Henrik Schauerl, sluga v „Tonhalle“, rojen v Gradcu — njegova soproga, pošena Slovenka je bila svoj čas kuharica pri dr. Brenčiču v Celju — izpove nemško, ker slovensko ne zna, da je šel tisti večer okna odpirat, da bi jih demonstiranje ne razbili. Ko je odpiral zgoraj okno, proti Kastnerju, mu je priletel kamen mimo glave, pa se je ustrašil, ter pustil ostala okna zaprta. Bilo je to okrog tri četrt na 11. Poneje se je napadlo poslopje „Tonhalle“ tudi od zadnje strani od Ljubljane, kjer priča stanuje, in padel tudi en kamen v sobo, kjer je spala tudi pričina družina. Seveda je bila nevarnost, kajti stanovanje je bilo razsvetljeno.

Dodatno k realni prebere predsednik nemško izpovedbo nemškega ravnatelja nemške realke g. dr. Rudolfa Junowice, ki je povedal, da ima zavod 13 K škode, katere „namens der Austalt“ tudi zahteva. Največ je trpel kemični laboratorij. Gospod direktor ni bil doma, pač pa ve vse povedati njegova hčerka Ottilija. Prostor so bili „unbewohnt“. V stanovanju so padli trije kamni. (Glej Ottilijo!). Na zavodu se je uvela preiskava, ki pa je podala glede na udeležbo realcev popoln „negativen Erfolg“. Na poslopju, ki je last „Kranjske hranilnice“ je bilo v vsem pobitih 98 šip.

Adolf Weinlich, nadučitelj šulferajnske šola, nemška izpovedba: Pri šoli v realki je bilo razbitih 33 šip. Nevarnosti ni bilo nikake, ker so bili prostori prazni. Pač pa je bilo v njegovi vili v Erjavčevi ulici dne 21. sept. pobitih nekaj šip, „es kann jedoch dabei von keiner Lebensgefahr gesprochen werden.“

Nemška gimnazija. — Sodnijska komisija je konstatirala, da je poslopje na voglu Bethonove in Knaflcove ulice in da je pobitih 26 šip.

Aleksander Pucsko, ravnatelj nemške gimnazije, je izpovedal v preiskavi, seveda nemško, da je bilo razbitih toliko šip, kolikor jih je videla razbitih komisija in da znaša škoda K 41 70. Dasi ravno stanuje priča v hiši, ki stoji nemški gimnaziji nasproti, vendar ni izpoznal nikogar, sploh ne ve nič o razbijanju. Tudi sluga, ki stanuje v podstrešju, ni slišal niti videl ničesar. V gimnazijskih prostorih so našli 18 kamnov, nekaj v velikosti golobjih jajo, pa tudi do velikosti do pol pesti.

Filijalka avstro-ogrskih banke. — Vodja Avgust Mühlbauer je svoj čas slovensko izpovedal, da sam stanuje v poslopju. Slišal je tudi tisti petek krik zunaj in se je sploh čudil, kako je bilo sploh mogoče, da je trpela tudi ta hiša. V hiši stanuje tudi uradnik banke Vašatko, v katerega stanovanje je priletel pest debel kamen. Prepričan je, da se je to zgodilo le pomotoma, kajti poslopje je v neposredni bližini Kranjske hranilnice in nemške gimnazije. Škode je bilo 9 K, katerih pa ne zahteva, da se povrnejo.

Fotograf Landau. — Komisija je videla, da je bilo na voglu (reklamna izložba fotografij) vse razbito. Škoda 60 K. Landau je izpovedal, da se je razbijanje začelo pri Kranjski hranilnici in so potem prišli tudi k njemu. Neka gospodična Sowa je menda slišala izmed „razbijalcev“ celo poziv: „Sedaj pa k Landau.“

Deželna vlada. — Na palači deželne vlade je bilo „laut Note der k. k. Landesregierung“ razbitih 30 šip v vrednosti 111 K 88 vin. In sicer največ v stanovanju gospoda Landespräsidenta. Ako bi bil kdo pri oknu, ni bila nevarnost, da bi bil zadet. Nekaj kamnov je priletelo tudi v okna, kjer je nameščen „Rechnungs-department“. Pravi „bombardement“ ni bil mogoč, ker so okna precej visoko nad cesto in je bilo zaradi tega čezveto „trefferfrei“ manjše. Kamni so bili nekateri „faustgross“.

Ivan Okorn, sluga pri deželni predsedništvu je v predpreiskavi

slovensko izpovedal, da je imel tisti dan službo, pa ni nikogar videl. Drugi dan ni imel službe, tretji dan pa se ni nič zgodilo.

Tvrška Ranth. — Komisija je dognala, da so trgovski prostori zavarovani z železnimi ruloji in da se je poškodoval samo napis.

Viktor Ranth je seveda nemški izpovedal v predpreiskavi, da so „gewaltsam“ odstranili napis in ga vrgli v Ljubljano, česar pa sam niti opazil ni, temveč mu je drugi dan povedal selenjegov brat Karl Ranth. Poslal je nato slugo k Ljubljani, ki je napisno tablo prinesel domov. Škode je imel vsled tega 50 K, za katere se priključuje kazenskemu postopanju.

Marija Ranth, nemška učiteljica, je v predpreiskavi izpovedala, da ne ve ničesar o osebah, ki so odstranili napisno tablo. Gledala je od 9 ure do pol 1. dogodka na ulici ter opazila, da je bil Marijin trg „Operationsplatz“ za vse dogodke. Odtod so se posamezne tolpe razdeljevale preko frančiškanskega mostu, h kazini, k Mahru itd. in sicer „pod očividnim vodstvom“. Čula je celo besede: „Sedaj pa v nemško trgovino Ranth“, videla pa ni, kako so snemali napis. Pozna sicer skoraj celo Ljubljano, ali izmed storilcev ni poznala nikogar.

Lekarna Mayer. — Rihard Sušnik, mag. pharm. ni vedel o dogodkih ničesar. Ko je prišel jutraj v lekarno, je videl, da je bil razbit slovenski del napisa. Škode je 25 K, katerih vračila ne zahteva. Najbrž to ni bilo v nikaki zvezi z demonstracijami, temveč je to poškodovanje treba pripisati na rovaš katerega osebnega sovraštva. Nevarnosti za človeško življenje ni bilo nikake.

Ob pol 1. se obravnava prekine in se nadaljuje ob 4.

Predsednik opozori najprej slovensko, potem nemško navzoče priče, da izpovedo po resnici, potem pa nadaljuje s poročili komisije o lokalnih ogledih.

Mahrova hiša. — Poročilo opisuje stalšče in velikost Mahrove hiše, kjer je bilo pobitih ob veliki nevarnosti 91 šip. Najhujši napad je bil od severo-vzhodne strani, „verbunden mit Lebensgefahr“. Zadeta je bila kuharica in je bilo vrženih nad 90 kamnov. Okna so 5 metrov nad cestnim nivoom, postelje pa stoje nasproti oknom.

Nadporočnik Robert Haarmann, upravitelj Mahrove šole, izpove nemško: Dne 18. sept. sem prišel slučajno iz Smlednika ob 5. popoldne v Ljubljano. Imel sem več opravkov, šel sem tudi v kazino in sem tam kaj govoril s kavarnarjem Damischem, kateremu sem oddal nekaj naročil. Damisch mi je rekel: „Heute abends können Sie was Lustiges erleben“, ter mi nato pojasnil, da je dobil „flugzett“, ki pravi, da bodo najprej napadli kazino, potem pa Mahrovo hišo.

Predsednik: Damisch (kavarnar v kazini) odločno oporeka, da bi bil govoril z vami.

Priča: **Rekel mi je to!** Nato sem šel na magistrat v stražnico ter tamkaj navzočega edinega stražnika vprašal, kdo je najvišji. Ta mi je rekel, da dotičnik ni navzoč, a da kmalu pride. In res je prišel nadstojnik Alojzij Slanovec, katerega sem prosil „um Schutz“.

Dr. Švigelj protestira proti temu, da priča čita iz beležnice.

Priča na tozadevno opombo predsednikovo zapre beležnico ter nadaljuje: Rekel sem, da zahtevam varstvo, sicer se obrnem na deželno vlado. Ker se mi je zagotovilo, da se ni treba bati ničesar, sem šel domov ter dal ugasniti vse luči, razen na stopnišču ter zapovedal, da odpro vsa notranja okna. Shod v Mestnem domu je priča opazoval z okna nad pošto filijalko. Po končanem shodu, ob 10. uri, je čul klice „Mahrova baraba“, drugega pa ni razumel, ker ne zna slovenski. Videl je tudi, da se je ljudstvo ustavilo pred Nagyjevo trgovino. Kakih 20 minut pozneje je sedeč v pisarni zopet slišal hrup in en kamen je priletel preko požarnega zida iz Vodnikovega trga na hodnik, a ta kamen ni naredil nikake škode. Množica je potem prišla pred hišo ter stala onstran tramvajskega tira, stražniki pa med množico in hišo. Bilo je šest stražnikov. Nato je začelo deževati kamenje, a večina v zid, ne pa v okna. Šipe so bile razbite samo v šolskih prostorih. Večji hrup je bil v Kopitarjevi ulici. Priča je čul krik služkinj, a prvič ni pazil na to. Ko se je pa hrup zadaj v Kopitarjevi ulici povečal, je šel gledat v oni del hiše in ko je prišel tjakaj, je videl dekle v omari. Spalnica dekle je namreč prehodna soba v shrambo perila in to sobo oddeljujejo omare za perilo. Postelje za dekle so med omarami in okni, in ker je kamenje začelo leteti na postelje, so se dekle skrile v omare. „Pozval sem dekle, da naj se grupirajo okrog mene, kjer se jim ni ničesar bati, in so res ostale pri meni v svojih „Nachtkostümchen“. Potem je

šla množica čez jubilejski most. Priča je konstatiral drugi dan, da je bilo pobitih 91 šip, steklar je pa predložil račun za 101 šipo. Priča se je morda uštel, ker ni gledal notranjih oken. Škoda znaša 131 K, katerih povrnitev zahteva. Drugi dan je šel priča k županu Hribarju in je poklicani policijski svetnik njegovo izjavo protokoliral.

Antonija Potisek, „Wirtschafterin“ pri Mahru, izpove „bitte deutsch“ pod prisego: Stara 39 let. Dogodka se več ne spominja natančno. Tedaj je že spala v postelji, v sobi v Kopitarjevi ulici. Zbudila se je, ko so zarožljala okna vsled kamnov iz Šolskega drevoreda. Prestrašila se je, skočila iz postelje in se skrla v omaro. Ko je zopet zlezla iz omare, jo je zadel kamen v hrbet, pa jo ni nič bolelo. Pripomni, da je izvedela pozneje, da je Mahrovo sobarico nekdo na ulici zmerjal z besedami: „K... a, sram te bodi, da služiš v nemški hiši.“ Kdo je to rekel, ne ve.

Dr. Švigelj prosi z ozirom na nemško izpovedbo priče predsednika, da vpraša pričo, ali je morda bilo stanovanje pripravljeno za kake goste — tuje.

Priča (tako slovensko): Bilo je pripravljeno.

Dr. Švigelj: Morda za kake dijake, — nemške ali laške.

Priča: Ne morem reči natančno, mislim pa, da za nemške!

Tvrška Reisner. — Ogled: Hiša na voglu Resljeve ceste in Komenškega ulico. Jako pripravno za zbiranje večje množice. Izvršil se je nato poslopje „scheinbar ein grosser Steinhagel“. Prostor ozki, postelje pri oknih, velika nevarnost. Kamenje je letelo z veliko silo, roloji razbiti.

Anton Reisner, vojaški krojač, izpove, da je tisti večer že spal z vso družino. Zbudila ga je žena, ko se je začel hrust. Nato je zasilal iz druge sobe sina klicati: Skrijte se, streljajo. Ko je že bilo vse razbito, je pogledal ven, ter zaklical: To je strašno! Zakaj pa nad mene! Sem boljši Slovenec, kakor pa marsikdo od vas. V sobah je bilo 50 kamnov. Nevarnost je bila pri hčerki. Hčerki je priletel en kamen mimo glave in priči tudi. Škode je 450—500 kron. Zahteva povračilo.

Viktorija Reisner, soproga prejšnjega, 41 let stara, je že spala. Okrog 3/11 jo je prebudil krik na cesti; nakar je začelo padati kamenje. Sin je zaklical: Skrijte se, streljajo! Sicer potrdi možovo izpovedbo. Sina je zadel kamen v stegno.

Predsednik: Das ist neu!

Priča je bila z drugimi vred zelo prestrašena, ker so kamni padali na posteljo in vse vprek.

Predsednik prečita nemško izpovedbo Hermine Reisner (svoj čas baje: „Slovenici“ — Schweine“), hčerke Antona in Viktorije, ki pravi, da je šla ob 9 spat. Postelja sega do okna. Zbudila se je ob žvenketanju šip. Sklonila se je pokoncu in tedaj je priletel en kamen skozi okno in obležal na zglavju. Ker je bila velika nevarnost, da bi jo kak drugi kamen ne zadel, je skočila iz postelje na sredo sobe in se potem skrla v zadnji sobi. Od tedaj je zelo nervozna in še sedaj v sanjah vidi padati kamenje. Nekoliko ji je pomagalo, da je šla takoj na deželo, kjer je še sedaj.

Tvrška Jax. — Komisija je dognala, da je lokal na Dunajski cesti. Okna so znotraj zavarovana z lesenimi zaklopnicami. V času napada je bil lokal „neobljuden“, nikake nevarnosti za človeško življenje. Cesta zraven na novo nasuta.

Janez Jax, trgovec s šivalnimi in drugimi stroji v Ljubljani, izpove seveda nemško, da je bilo dne 18. septembra ob 1/10 razbitih 43 šip, brez kake nevarnosti za človeško življenje, ker ni bilo v lokalu nikogar, v soboto zvečer na 19. septembra, 32 šip. Se priključuje kazenskemu postopanju.

„Kranjska hranilnica.“ — Sodna komisija si je poslopje „Kranjske hranilnice“ v Knafljevih ulicah ogledala jako natančno ter konstatirala, da je glavna fronta v Knaflcove ulice, pobočni steni pa ena v kratko „zagato“, druga pa na Muzejski trg. Česte v bližini — novo nasute. Posebno pripraven za neopazeno zbiranje razgrajev in tudi za eventualni pobeg — je Muzejski trg, manj pa ona zagata, ker bi se jih lahko tamkaj ujelo. Posebno trpelo je pritličje in pa stran proti Muzejskemu trgu. Razbitih je bilo 176 šip, svetilke pred vhodom in tudi na železni ograji so se poznali sledovi kamenja, ki ni bilo samo z bližnjih cest, temveč tudi z Bleiweisove ceste.

Josip Kurent, sluga v „Kranjski hranilnici“ izpove slovensko, da je v petek zvečer že ležal v postelji, ko se je začelo vpitje zunaj. Pogledal je vun in videl, da hodijo ljudje mimo ter žvižgajo in pojo. Okna so žvenketala, nevarnosti za njega ni bilo sicer, pač pa tedaj, ko je ravnatelj zahteval, da naj gre v vežo, kajti kamenje je letelo kakor

toča okrog njega. Vsega skupaj je bilo vrženo proti poslopju okrog 1500 kamnov. (Smeh med poslušalci. Predsednik hud.) 1300 kamnov je bilo pred poslopjem, okrog 200 v posvetovalni dvorani, nekaj pa v drugih sobah. Priča je slišal, ko je bil v veži, da je zarožljalo tudi pri filijali avstro-ogrskih banke, nakar je nekdo zavpil: Tam ni prav. Na tozadevno vprašanje izjavi priča, da se je vse to izvršilo okrog 10 ure.

Predsednik prečita nato ovadbo ravnateljstva „Kranjske hranilnice“ — podpisan je dr. Anton Schoeppel — ki se v bistvu strinja z izpovedbo priče Kurenta glede na poslopje hranilnice v Knafljevih ulicah. Omenja pa tudi realno poslopje, ki je tudi last „Kranjske hranilnice“. Pripominja, da je slugo Gostiča zadel en kamen v vrat in da je v stanovanje sluga Kastelica padlo tudi več kamnov in da je bila vsled tega v nevarnosti žena Kasteliceva in njen sinček. Kamenje, nad 1400 komadov, odstopa vodstvo hranilnice kot „corpora delicto“ visokemu sodišču. Škoda znaša glasom računa tvrške Julius Klein 452 K 80 vin.

Predsednik prečita slovensko izpoved Franco Kurenta, praktika tobačne režije, sina prej navedene priče. Pričo je zbudilo vpitje na ulici. Vstal ni, tudi ne, ko so začele žvenketati šipe. Končno so priletele tudi v njegovo sobo. Potem je vstal in šel iz sobe. Nevarnost je bila zanj le toliko, ker bi se bil lahko obrazil ob razbitih šipah.

Valentin Gostič, sluga v „Kranjski hranilnici“, je izpovedal, da je bilo najhujše tedaj, ko ga je ravnatelj Schoeppel poslal v vežo. Videl je pač ljudi, ki so metali, pač pa ni poznal nikogar.

Cecilija Kastelic, žena sluga v „Kranjski hranilnici“, je izpovedala, da je bila že v postelji s svojim štiriletnim sinčkom Franceljom. Ko je slišala hrust in je priletelo v sobo tudi kamenje, se je zelo prestrašila, ker je bila nevarnost, da bi kamenje zadelo ali njo ali pa otroka. Skočila je v sami straji iz postelje in se zakrila. „Sama sreča je bila, da se ni nič zgodilo.“

Dr. Pegan: Iz vloge, ki jo je podpisal dr. pl. Schoeppel, se da sklepati, kakor da bi se bilo postopalo po kakem gotovem načrtu. Najprej da so pogasili svetilke, potem da so začeli z ene, potem z druge strani metati kamenje itd.

Predsednik: Ravnatelj je to ovadil, kakor mu je povedal priča Kurent, in ta priča je tudi potrdila to.

Bambergov hiša. — Sodniogled je dognal, da je bilo razbitih vsega skupaj 113 šip.

Dr. Švigelj konstatira, da so vsi zapiski o lokalnih ogledih izključno nemški. Sicer je resnica, da je glede slovenskega poslovanja šlo pri naših sodiščih v zadnjem času precej nazaj — državno pravdustvo vlaga na slovenske razsodbe nemške vzklice —. Vsekako zahteva, da se ti zapiski obtožencem raztolmačijo slovensko. Izključen je vsak dvom o kulaoci gospoda predsednika, a vendar zahteva, da se ugodi njegovi želji.

Predsednik ugodi in odslej prestavlja nemške spise v slovenščino s pomočjo nadsvetnika Polca.

Dr. Franc Vok, c. kr. notar, izpove slovensko, ne da bi prisegel, da stanuje v novi Bambergovi hiši. Bil je v prvem spanju, kar ga je zbudil krik in hrup na cesti. Komaj se je zavedel, je priletel kamen v spalnico do polovice sobe. Ljudje so toliko vpili, da ni čul, kaj so vpili, pač pa je slišal besede „tukaj“, „hier“, „Bamberg“ in obenem je tudi priletel kamen. Bilo je to med 11. in 12. uro, in sicer 18. septembra.

Dr. Pegan: Najbrž to ne bo prav.

Priča: Ne ve prav natančno, kdaj, kateri dan.

Dr. Pegan: Ali je bilo tisti dan, ko je bil protestni shod?

Priča: Ne! je pač bilo v soboto.

Prečita se izpoved Otmarja Bamberga, ki pove, da je bilo na poslopju njegovega očeta poškodovanih 112 šip, ki reprezentujejo vrednost 201 K. Napad na poslopje, kjer je tiskarna in tudi privatna stanovanja, se je izvršil dvakrat, in sicer v petek med 11. in 12. uro in v nedeljo med 8. in pol 9. Priča je gledal iz okna svojega stanovanja ter čul klic „Tukaj je Bambergov hiša“, nakar se je začel bombardma s kamenjem, ki je trajal kak 2 minuti. Bilo je kakih 20 do 30 ljudi. Na novi hiši ni bilo mnogo razbitega, več pa pri tiskarni. Za nedeljo zvečer je slišal že prej, da se hočejo demonstrantje masčevati, češ, ker so pobili okna na slovenski tiskarni v Mariboru. Zato se je obrnil za stražo na deželno vlado, ali predno je straža prišla, se je napad že izvršil.

Tvrška Ihl. — Hiša na voglu Stritarjevih in Lingarjevih ulic. Razbiti sta dve šipi in napisna tabla.

Hugo Ihl je svoj čas izpovedal, da ima škode 322 K, s katero svoto se priključi kazenskemu postopanju. Bil je v petek zvečer doma, v drugem nadstropju ter videl večje množice hoditi po Stritarjevih ulicah. Videl je, kako so pobijali okna pri Drofenik-Miklavčevi trgovini, a za svojo trgovino je izvedel šele jutraj: Nevarnosti ni bilo za življenje, ker so bili prostori, kjer so šipe pobite, prazni (skladišče). Videl ni nikogar, da bi bil metal in tudi ni nikogar poznal od onih, ki so metali v okna Drofenikove trgovine.

(Dalje prihodnjic.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Prepoved dobave pušk za Srbijo.

Pizen 3. novembra. Tovarna orožja Škoda je dobila od vlade obvestilo, da se ne more trpeti, da bi tovarna prevzela dobavo pušk in drugega orožja za Srbijo.

Radi velikosrbske propagande.

Zagreb 3. novembra. Radi velikosrbske propagande je orožništvo aretiralo trgovca Bačića v Jasenovcu in učitelja Stevo Trbuhoviča v Vagascu. Trbuhoviča so prepeljali v zapor v Varaždinu. Nakana zadrževati srbskega prestolonaslednika na avstrijskih tleh?

Petrograd 3. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Srbsko poslanstvo je dobilo z Dunaja zaupno obvestilo, da namerava avstrijska vlada zadržati prestolonaslednika Gjorgja, ako se vrne iz Petrograda preko Avstrije, češ da pride iz mesta, kjer razsaja kolera. Kraljevič bi se v tem slučaju moral podvreči 14 dnevnemu zdravniškemu opazovanju na avstrijskih tleh. Z ozirom na to obvestilo je prestolonaslednik Gjorje sklenil, da se vrne v Belgrad preko Romunije.

Proti avstrijskemu konzulu v Nišu.

Belgrad 3. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Tukajšnji listi vohementno napadajo avstrijskega konzula v Nišu dr. Jos. Goričarja radi neke afere, ki jo je imel z železniškim postajenčnikom v Nišu. Konzul je prosil za intervencijo poslanika Forgacha.

Kraljevi dvor in centralni uradi se prenešajo iz Belgrada.

Belgrad 3. nov. (Posebna brz. „Sl. Nar.“) Danes je sklicana seja narodne skupščine. Seja je tajna, ker so na dnevnem redu jako važne točke. Med drugim je na dnevnem redu tudi razprava o premetitvi prestolnice to je kraljevega dvorana centralnih uradov v kakšno mesto v notranjosti države — v Kragujevac ali Niš. Vse to kaže, da stojimo tik pred izbruhom vojne.

Srbske vojne priprave.

Solin 3. novembra. Danes je prispelo semkaj 70 vagonov eksplozivnega materiala. Material je poslala Schneiderjeva tvornica za srbske brzostrelne topove. Turška vlada je prevoz dovolila. Pričakuje se še 330 vagonov.

Belgrad 3. novembra. Vojno ministristvo je kupilo v inozemstvu 60 000 pušk in 9 milijonov patron. Listi poročajo, da se je iz inozemstva priglasilo 45 000 prostovoljcev za vojno proti Avstriji.

Povratak srbskega prestolonaslednika v Belgrad.

Belgrad 3. novembra. (Posebna brz. „Slov. Nar.“) Sredi se je kraljevič Gjorgje odpejal iz Petrograda. Vrača se v Belgrad ne preko Avstro-Ogrske, marveč preko Romunije. Njegova misija na carskem dvoru je imela popoln uspeh.

Srbski topovi.

Belgrad 3. novembra. (Posebna brz. „Sl. Nar.“) Iz Francije je prispelo preko Turčije 15 vagonov brzostrelnih topov, ki so bili takoj montirani. Manjka še samo par baterij in ves artiljerijski park bo popoln. (Vše-rasajna naša tozadevna vest se torej potrjuje iz kompetentnega vira. Op. ured.)

Odhod srbske vojske na mejo.

Belgrad 3. novembra. Včeraj ob 9. zvečer je dobil 1 pehotni polk, 2 eskadroni konjenice in 9 baterij ukaz, da nemudoma odrinejo proti Grocku na Donavi. Ta odredba je vzbudila splošno senzacijo in se o njej širijo najrazličnejše vesti. Nekateri zatrjujejo, da je vzrok tej odredbi vest, da je avstro-ogrskajvojska pri Grocku prekoračila Donavo.

Srbski kraljevič v Petrogradu.

Belgrad 2. novembra. (Posebna brz. „Slov. Nar.“) Iz Petrograda so došle te-le vesti z dne 31. oktobra: Prestolonaslednik Gjorgje je v spremstvu carjevega adjutanta Svetoina posetil velike kneze Konstantina Konstantinoviča, Nikolaja Mihajloviča in Sergija Mihajloviča, ministre Stolypina

in Izvoljkega, upravnika carskega dvora kneza Obolenskoga. Veliki knez Konstantin je danes vrnil poset prestolonasledniku. Kraljevič je na to odšel v samostan Aleksandra Nevskega, kjer ga je pozdravil metropolit Antonije. Včeraj in danes so kraljeviča posetili knez Obolenski, ministrski predsednik Stolypin, načelnik generalnega štaba Mihajlovski, predsednik gosudarstvene dume Homjakov, dumski poslanci grof Bobrinski, knez Lvov in drugi. Prestolonaslednik Gjorgje, kraljevič Aleksander, Pašić in suita so jutri povabljeni na obed k carju Nikolaju. Nato položijo srebrne vence na grob carja Aleksandra. Navdušenje za srbsko stvar je veliko in lahko se smatra za sigurno, da Rusija ne bo na noben način odobrila aneksije Bosne.

Petrograd, 2. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Včeraj je bil v carski palači v Peterhofu banket na čast srbskim gostom. Na obed so bili povabljeni prestolonaslednik Gjorgje, kraljevič Aleksander, Pašić in ostali člani suite. Prestolonaslednik je sedel na desni strani carice Aleksandre Feodorovne, na njeni levi strani pa kraljevič Aleksander. Ob 3.35 popoldne so se srbski gostje vrnili v Petrograd. Včeraj popoldne je prestolonaslednik sprejel v srbskem poslanstvu petrogradsko srbsko kolonijo, danes pa je v avdienci sprejel ministrskega predsednika Stolypina.

Poslano.

Odgovor glede bojkota budjevejskega meščanskega piva. Z gotovo strani se je pojavila gonja zoper budjevejsko meščansko pivo, katerega prodajam jaz. Predvsem mi je omeniti, da budjevejska meščanska pivovarna ni nemško podjetje, kakor se je opetovano poročalo v „Slov. Narodu“, temveč obstoji iz več kakor tretjine narodnih čeških in ne nemških hišnih posestnikov v Budjevejcih. Tako so tudi zastopani Čehi v ravnateljstvu in upravnem svetu pivovarne. Dokaz temu je tudi ta, da je lansko leto kandidiral njen ravnatelj kot češki kandidat za državni zbor. 3953

Z nekim posebnim veseljem se poroča, da kdor to pivo pije, pospešuje germanizacijo slovenske mladine, ali omenjena pivovarna še sploh nikdar ni darovala ni v take namene. — Jaz sem bil tudi pripravljen darovati družbi sv. Cirila in Metoda gotovi znesek od prodane piva, in sem bil v ta namen v pisarni omenjene družbe. In glej čuda — dejali so mi, da naj prevzamem zastopstvo delniške pivovarne v Budjevejcih in so odklonili prispevek, kojega sem bil pripravljen darovati v korist družbe iz svojega žepa. — Na tem mestu moram pripomniti, da jaz nisem zastopnik pivovarne, nastavljen z g. tovo mesečno plačo, ampak samostojen trgovec s pivom, kar je razvidno iz uradne Ljubljanske z dne 20. oktobra 1908 št. 241, kjer sem vpisan v register samostojnih trgovcev. Zategadelj mi je neumljivo, da se jaha vedno le na meni, dočim se druge štajerske, v resnici nemške pivovarne pušča lepo v miru. Sprito tega se mi zdi, da je ta gonja proti meni uprizorjena z gotove strani. Ako bi se na tak način izvajalo geslo „Svoji k svojim“, bi morala velika večina slovenskih trgovcev zapreti v kratkem svoje trgovine, kajti tudi oni ne naročujejo svojega blaga izključno in edino le pri slovenskih trgovcih — S tem, da se agitira za bojkot budjevejskega piva, katero pa ni nemško kot sem zgoraj pojasnil, se ne škoduje toliko pivovarji sami, kot meni slovenskemu trgovcu, ki imam v obeh nekaterih slučajih ta greh, da prodajam omenjeno pivo. S tem nisem imel namena kateremkoli škodovati, ampak le pojasniti položaj, v katerem se nahajam. Sodbo pa naj si napravi cenjeno občinstvo samo.

Spodnja Šiška pri Ljubljani 3/11.
Leopold Tomažič
trgovec s pivom.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Darila.

23. izkaz prispevkov za spomenik in žrtve 20. septembra 1908. Dne 30. in 31. oktobra 1908 došli so podpisani blaginiki „Zdrženega narodnega odbora“ sledeči prispevki: Fran Majzelj, Jarše-Mengeš, za žrtve 10 K, županstvo trga Litja na Kranjskem za žrtve in spomenik 100 K, telovadno društvo „Sokol“ na Jesenicah (Gorenjsko) čisti dobiček v prid ljubljanskim žrtvam od društvenega gledališkega odseka prirejane predstave „Za pravdo in srce“ 72.05 K, Pavel Jerovec, c. kr. finančni tajnik v Ljubljani in soproga, prepuščajoča odboru pri razdelitvi proste roke za žrtve brez razlike 10 K, dr. Stanko Stergar, c. kr. deželni zdravstveni nadzornik v pok. v Spod. Šiški pri Ljub-

ljani za uboge družine zaprtih 20 K. Skupaj 212.05 K. Proseč iskreno nadaljnjih prispevkov izrekam s tem v imenu „Zdrženega narodnega odbora“ vsem rodoljubnim darovalcem svojo najsrčnejšo zahvalo. Do sedaj so izkazani nastopni, blaginiki „Zdrženega narodnega odbora“ došli prispevki: Dne 26. oktobra 1908 (1—20 izkaz) 16.635.93 K. Dne 28. okt. 1908 (21. izkaz) 136 K. Dne 30. okt. 1908 (22. izkaz) 189.54 K. Današnji izkaz (23. izkaz) 212.05 K. Skupaj 17.173.52 kron. V Ljubljani, dne 2. novembra 1908. Dr. Alojzij Kokalj s. blaginik

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. oktobra: Ana Železnikar, zasebnica, 54 let, Škofje ulice 4. Matija Jaklič, hlapec, 68 let, Radečkova cesta 11.
Dne 30. oktobra: Neža Bergant, gostija, 90 let, Mestni trg 12. — Leopold Sterlekar, dijak, 20 let, Kapiteljske ulice 11.

Meteorološko poročilo.

Št. nad morjem 206. Srednji srčni tlak 726.9 mm

NOVEM.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
1.	9. zv.	740.9	4.1	s. r. vzhod	jasno
2.	7. zv.	740.5	—2.5	brezvetr.	megla
3.	2. pop.	738.4	6.2	slab jug	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 5.6, norm. 6.9 Padavina v 24 urah 0.0 mm

Zahvala.

Ob bridhi izgubi našega iskreno ljubljanskega gospoda 3948

Fran Makovič

posestnika in dimnikarskega mojstra v Idriji

izrekamo vsem prijateljem, sorodnikom in znancom, slav. gasilnemu društvu, vsem gg. obrtnikom, ki so ga spemili k zadnjemu počitku, darovalcem krasnih vencev itd. našo najiskrenejšo zahvalo.

V Idriji, dne 1. novembra 1908.

Žalujoča soproga in sorodniki.

Mat. Stražar, čevljar v Domžalah št. 51 sprejme dva spretna

čevljarska pomočnika

Plačilo 8—10 K na teden s hrano in stanovanjem. 3933—2

Išče se 3885—2

soba v pritličju za vinotoč.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Oddajo se:

lokali, pripravi za pisarne ali trgovine, dalje prostora za skladišča v sredini mesta, pripravi za stavbni material itd. 3869—3

Poišče se v pisarni Deghenghi.

Trgovski pomočnik in prodajalka

zmožna manufakturne in špecerijske stroke, se sprejmeta v trgovini J. Krašovic v Žalcu. 3941—1

Jutri, v sredo, 4. novembra

bode v

Kavarni „EVROPA“ KONCERT
slov. filharmonije.

Začetek ob 8. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

Anton Tonejc

kavarnar. 3955

Preklic.

Obžalujem, kar sem obdolžila Antonijo Mohorič in jo prosim, da mi odpušča. 3945

Nežika Vidic.

Izjava.

Podpisana priznavam svoje sožalje, kar sem v jesni rekla ož. Nežiko Vidic. 3946

Antonija Mohorič.

Potnika.

Za dobro vpeljano žganjarno iščem zanesljivega, vestnega, marljivega potnika proti proviziji.

Ponudbe sprejema Friderik Škufek v Met. lhi. 3951—1

Vsled boleznai se

I. Šišenska mlekaria
tako prodaj.

Vpraša se v Spod. Šiški, Koldvorske ulice 159. 3866—3

Lepa delavnica

za mizarja, ključavničarja ali kakega drugega obrtnika eventualno za hlev s stanovanjem je v Prulah tako za oddati.

Natančneje se izve pri kamnoseku Vodniku. 3577—4

Želodčne težave:

glavobol, o-motica, gorečica, zaprtost, motenje prebave, pomanjkanje slasti itd. izredno hitro izginejo, ako za kratek čas rabimo že mnogo let predobro preizkušene Bradyjeve želodčne kapijce. 3799—1

Bradyjeve želodčne kapijce prebavila mogočno vzbujajo, ospešujejo slast do jedi, preprečujejo prehodu tvoritev želodčne kisline, gorečico in škodljiva vnetja in so priznane izvrstno odvrtačno sredstvo.

Izdelujejo se samo v lekarni „Pri kralju Ogrskem“, Dunaj, Fleischmarkt 1/426, kjer je 6 steklenic za 5 K in 3 dvojne steklenice za K 4.50 franko brez vseh drugih stroškov. — Vsaka steklenica mora imeti podpis

Dr. Brady

Veliko zalogo

čevljev

za gospode, dame in otroke po najnižji ceni priporoča

E. Baraga
Židovske ulice 5. 3943

Otvoritev češke budejeviške pivnice.

Vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvorila restavracijo

češke budejeviške pivnice v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 26 (p. o. „Golobček“)

Za izvrstno češko (ne nemško) budjeviško pivo, najboljša dolomjska in štajerska vina, dobro meščansko kuhinjo bo vedno skrbjeno.

Abonent se sprejemajo za opoludnosa in pa tudi za celodnevno hrano. 3944—1

Pivo v steklenicah pošilja se pri naročitvi 25 steklenic brezplačno na dom.

Z odličnim spoštovanjem
Marija Kavarič
prej plačila natakara v „Švicariji“ in natakara v „Unionu“

Gostilniška baraka

(6 m dolga, 4 m široka, 3 m visoka)

se prodaja 3891—4

v Lattermannovem drevoredu.

Več pove I. Kenda, Švicarija.

Krepak, 15letni

deček

želi vstopiti k dobremu ključavničarju v Ljubljani — Pojasnila daje Jakob Žebre, šolski vodja v Starom trgu pri Ložu. 3947—1

Pomožni monter

za strežbo električne centrale z največjimi akumulatorji se sprejme takoj. Posebno ugodno za absolvente strok vne šole, ki se žele praktično izvežbati. Plača po dogovoru. 3952—1

Ponudbe na Elektrarno v Idriji.

Potnika

s provizijo ali agente v večjih krajih za prodajo slavonske slivovice po celem Kranj-ki, išče solidna veletrganja. — Prednost imajo oni, ki so se že bavili v tej stroki

Ponudbe z oznako „Savjestan i marljiv“ na upravništvu „Slovenskega Naroda“. 3894—1

Elegantna

stanovanja

s 3 in 4 sobami, z verando, kopalno sobo in porabo vrta se oddaja v novozgrajeni vili v Nuških ulicah št. 17 za mesec november. 373—2

Vpraša se v stavbni pisarni F. Supančič, Bleiweisova cesta št. 18.

Pozor!

Krasne

BLUZE

98

največja izbira v svili in drugem modnem blagu tudi po meri. — Vsakovrstna krila, perilo

In otročje obleke

priporoča po najnižjih cenah

M. KRISTOFIČ

por. Bučar

STARI TRG št. 28.

1908

Pozor!

V elegantno zidani hiši se cenó odda

lepo stanovanje

s 4 sobami in pritliklinami, z električno razsvetljavo in hodnikom za snaženje za februarjev termin.

Odda se tudi takoj

trasitno skladišče
in
majhno stanovanje

s sobo in kuhinjo.

Naslov v upravništvu „Slovenskega Naroda“. 4863—2

Stanovanje v najem.

V mestni Podturski graščini (Tivoli) je v prvem nadstropju ležeče, iz 4 velikih sob, 1 majhne sobe, kuhinje, kleti in podstrešnega prostora obstoječe stanovanje za 1. november 1908 ali pa za 1. februar 1909 oddati v najem. 3934—2

Pojasnili in pogoje je izvedeti pri mestnem gospodarskem uradu ob navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski dne 28. oktobra 1908.

Stanovanje

v I. nadstropju, z eno sobo, kuhinjo in pritliklinami se takoj odda na Dunajski cesti št. 69. 3919—2

Hiša

z majhno trgovino v Novem Vodmatu ob glavni cesti se

tako prodaja.

Kje, pove upravništvu „Slovenskega Naroda“. 3885—3

Posestvo

veliko, obstoječe iz travnikov, njiv in gozdov 3992—2

se kupi

v bližini kake železniške postaje. Oglasi naj se pošljejo pod šifro „A. B.“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Dva stavca

glinastih peči 3935

se sprejmeta takoj v službo.

Ponudbe na tvornico glinastih izdelkov E. Kušec, Griže-Zalec.

Dva

kleparska pomočnika

zdrava in vestna in

vajenec

se sprejmejo takoj pri Simonu Negru, kleparskem mojstru v Cerknici, podružnica v Postojni. 3857—5

Št. 34.011.

3886—3

Razglas.

Vsled razpisa o. kr. deželne vlade z dne 21. oktobra 1908 št. 24.040 se naznanja, da je prošenje za seno ali za drugo kladjo (n. pr. otrobe) po znižani ceni vložiti najkasneje

do 10. novembra t. l. pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski dne 26. oktobra 1908.

Gostinčar na račun

kateri ima biti obenem potnik za vino, se sprejme v mojo staroznano gostilno „pri Lozarju“ v Ljubljani.

Zena mora biti dobra kuharica in spretna gostilničarka.

Oziral se bode le na onega zglasitelja, kateri se peča izključno samo z gostilno, da je v vinski stroki vešč in da ima veselje in razum za potništvu.

Vstop je meseca februarja 1909 in zahtevana kavocija K 800. 3941—3

Karel Lenče

trgovec z vinom na Saverci pri Ljubljani.

Vinske sode

ravnokar od vina izpraznjene, močne, dobro ohranjene, 35 komadov sodov iz kostanjevega lesa po 500 do 700 litrov, 60 komadov sodov iz hrastovega lesa po 200 do 800 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa po 800 do 2000 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa po 2000 do 4000 litrov, od katerih se en del nahaja v Ljubljani, drugi pa na poti v Ljubljano, odda po primerni nizki ceni trdka

M. Rosner & Ko.

v Ljubljani 3006—19

poleg Koslerjeve pivovarne

Podružnica v Spiljetu.

Ljubljanska

reditna banka v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice št. 2.

Rezervni fond K 300.000.

promese na dunajske komunalne srečke à K 15½

2. novembra

glavni dobiček K 400.000

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po

4½%

Nizko pod ceno
prodajam radi pomanjkanja prostora
obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče
3871-7 za gospode in dečke
kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.
Konfekcijska trgovina **A. Lukič.** Pred Škofijo št. 19.

Razpis službe občinskega zdravnika.
Podpisani urad razpisuje s tem službo občinskega zdravnika s sedežem v **Hrastniku**, z letno plačo 2000 kron in prostim stanovanjem.
Slovenščine ali katerega slovanskega jezika zmožni prosilci naj svoje dovolj opremljene prošnje vložijo tu sem
do 30. novembra 1908.
Županstvo Trbovlje,
3954-1 dne 1. novembra 1908.

ČUDEŽ! Samo K 4.
Posebni oddelek, poln jesenskih in zimskih jopic, paletotov in pelerin
za dame in deklice, po 4 krone.
Angleško skladišče oblek' O. Bernatovič
Ljubljana, Glavni trg 5.

Lasje so najlepši kraj človeka!
Najzlahtnejše in najprirodnejše negovalno sredstvo za lase je
dr. Dralleja
brezova voda za lase
po dobroti in učinku doslej nedosežna.
Enkrat preizkušeno — neutrljivo!
Parfumerija 3768
Georg Dralle, Hamburg
ustvaritelj originalne znamke
Velika zaloga za Avstro Ogrsko:
M. HOFFMANN & Co.,
Dečim na Labi.

O. kr. avstrijske državne železnice.
Izveček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.
Prihod v Ljubljano juž. žel.
6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržiča.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
(Odhod in prihod so označeni v srednje evropskem času.)

Lepo stanovanje
v drugem nadstropju hiše št. 5 v Knaflcovi ulici, s 3 sobami, sobo za služkinjo in drugimi pripadki, se odda za februar 1909.
Več v "Narodni tiskarni" ali pa pri Jos. Lavrenčiču, pisarna mest. už. zakupa na Dunajski cesti št. 31.

Proti žlezam, škrofljem
malokrvnosti, angli. bolezni, kožnim izpuščajem, vratnim, pljučnim boleznim, dušljivemu in oslovskemu kašlju, revmatizmu, protinu, za ojačenje malokrvnih, slabotnih, v razviku in pri učenju zaostalih otrok priporočam zdravljenje z 3580-5
Lahusena ribljim oljem „Jodella“
Najboljše, najuspešnejše, najprijetnejše ribje olje. Se lahko zauživa in prenaša. Najboljši čas za zdravljenje z njim od avgusta do maja. Kupujte samo originalni zavitek K 3-50 in 7- s pat. varstvenim imenom „Jodella“. Vse drugo zavrnite kot nepristno.
Edini izdelovalec lekarnar **Viljem Lahusen v Bremen** — Vedno sveže v vseh lekarnah v Ljubljani.

Edina narodna trrdka
Alfonz Breznik
Ljubljana, Gradišče 11 (blizu nunske cerkve). 2402 18
prodaja in izposoja klavirje prvovrstnih ducajs in tvornic najceneje
Desetletno jamstvo.
Kalcenije ugaševanje.
Kot edini strokovnjak in učitelj Glasbene Matice opozarjam vsakogar, naj se blagovoli potrditi k meni **domaćinu**, ter se prepriča o **blagovarnosti in trpežnosti** svojih **platinov, klavirjev in harmonijev**. Zastopstvo vseh dvor, in komornih trrdk. Delna odplačila.
Svoji k svojim!

Kdor hoče varno, mirno in hitro v Ameriko
potovati, naj se obrne na odviske c. kr. deželne vlade
potrjenega glavnega zastopnika:
Fr. Seunig,
Ljubljana, Kolodvorske ulice 28
Odprava potnikov samo z najnovjšimi parniki „velikani“: 2343 18
Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton
Amerika 24.000 „
President Lincoln 20.000 „
President Grant 20.000 „
Vožnja Ljubljana - Hamburg
traja z nanovo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

Matevž Hafner
Hermina Hafner roj. Husebauh
— poročena. — 3941
Škofja Loka. 3. novembra 1908. Timersdorf.

Aviso.
Vojna uprava kupi po trgovskih običajih loco vojaško preskrbovalno skladišče (lesišče) v
Mariboru 1650 m³ trdih | drv
Celju 300 „ | skladiščne
Celovcu 2800 „ mehkih | kakovosti.
Gorici 1300 „ trdih
Zadevne zagotovitvene obravnave bodo pri imenovanih vojaških preskrbovalnih skladiščih in sicer v Mariboru 27, v Celju 28, v Celovcu 21. in v Gorici 24. novembra 1908
Kolkovane prodajalne ponudbe morajo do najpozneje 9. dopoldne dospeti pri označenih obravnavališčih, kjer se tudi lahko povzamejo natančnejši pogoji iz tamkaj na vpogled razgrnjenih popolnih nakupnih aviz in uzančnih zvezkov.
V Gradcu, oktobra 1908. 3950
Od c. kr. intendance 3. voja.

Parkete furnirane, masivne vseh vrst, hrastove in bukovne deščice
največje in najsolidnejše domače trrdke **F. Kotnik Verd-Vrhnika** priporoča in poklada 3687-4
Jerdo Primožič, mizarstvo v Ljubljani,
Hilšerjeve ulice št. 5.
Sprejema in izvršuje tudi vsa popravila starih parket, likanje in vsa v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Dražbeni oklic. 3949
Po zahtevanju c. kr. državnega zaklada po c. kr. davčnemu uradu na Brdu in Kmetске posojilnice na Vrhniki, zastopane po c. kr. notarju Antonu Komotarju na Vrhniki
bo dne 16. novembra 1908 ob 10. dopoldne
pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 5
dražba
1, zemljišča vlož. št. 31, kat. občine Podrečje, obstoječega iz parcele št. 448 na kateri stoji valčni mlin z gospodarskim poslopjem št. 22, Količevu; parcele št. 275, obstoječe iz vrta, 11 njiv, 4 travnikov, 2 kozolcev, 5 pašnikov, gozda parcel. št. 175 in pod kat. občino Brezovica ležečih travnikov parcel. št. 952 in 963 ter 2. zemljišča vlož. št. 24 kat. občine Krašnja, obstoječega iz parcel. št. 509, gozd, s pritliklinami vred, ki sestojijo pri mlinu iz potrebnih strojev in priprav, pri gospodarskem posloju pa iz 1 pluga, 1 brane, 2 sani in 3 lestev.
Mlin je oddaljen od državne ceste 10 minut in ima ugodno cestno zvezo s postajama Domžale in Jarše.
V mlinu, ki ima gonilno vodno moč napeljeno iz Bistrice, in v gospodarskem posloju je električna razsvetljava.
Nepremičninama, ki jih je prodati na dražbi, se določa vrednost skupaj na 34.354 K, pritliklinam pa na 17.405 K 40 vin.
Najmanjši ponudek znaša 34.506 K 26 vin., pod tem zneskom se ne prodaja.
S tem in sklepom z dne 31. julija 1908 opr. št. E 98/8/16 odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, izbi št. 5 med opravičnimi urami.
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.
O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, ki imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamjenega sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.
C. kr. okrajno sodišče na Brdu, odd. II.
dne 23. septembra 1908

G. AUER^{jevih} dedičev
Ljubljana Wolfve ulice št. 12 Ljubljana
marčno pivo
v sodcih in steklenicah.
Izdajatelj in odgovorni urednik Rasto Pustoslemšek.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.